

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ ФІНАНСОВОЇ
ІНІЦІАТИВИ (ЗМФІ-II) ВПРОВАДЖЕННЯ**

ЩОМІСЯЧНИЙ МОНІТОРИНГ ОСНОВНИХ ІНДИКАТОРІВ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ СТАНOM НА 01.01.2016

«Моніторинг основних індикаторів бюджетної системи України» є щомісячним виданням, підготовленим за даними офіційної статистики. Він містить стислий аналіз та добірку графіків і діаграм, які ілюструють основні зміни, що відбуваються у бюджетній системі України.

Цей продукт підготовлено за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст продукту є відповідальністю Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.

Зміст

Моніторинг виконання Зведеного, Державного і місцевих бюджетів України	4
Доходи державного бюджету.....	7
Доходи місцевих бюджетів	11
Дефіцит державного бюджету	15
Видатки зведеного бюджету	18
Видатки державного бюджету	20
Видатки місцевих бюджетів	30

Моніторинг виконання Зведеного, Державного і місцевих бюджетів України

- **Виконання доходів Зведеного бюджету України** за 2015 рік склало 652,0 млрд грн, що більше аналогічного показника попереднього року на 196,0 млрд грн, або на 43,0 %.
- **До державного бюджету** за вказаний період надійшло 531,5 млрд грн, що на 176,7 млрд грн, або на 49,8 %, більше аналогічного показника попереднього року. Річний план виконано на 103,4 %.

Перевиконання плану відбулося в частині неподаткових надходжень (+25,0 %), водночас податкові надходження виконано на 99,9 %.

Невиконання річного плану за результатами року було зафіксовано за такою статтею, як рентна плата за користування надрами (–12,0 %), в основному через недобір ренти за видобуток нафти, надходження від якої склали лише 45,0 % від запланованого обсягу. В свою чергу даний факт пов'язаний зі зниженням вартості нафти на світових ринках. Крім того, невиконаним на 6,0 % виявився плановий показник надходжень податку на прибуток підприємств. Від'ємний результат показали підприємства всіх форм власності, окрім державної.

За рештою основних податкових джерел наповнення бюджету мало місце виконання або перевиконання річного планового показника. Так, податок на доходи фізичних осіб виконано на 105,8 %; податок на додану вартість з виготовлених в Україні товарів і послуг – на 101,9 %; акцизний податок – на 105,1 %; ввізне мито – на 106,6 % тощо.

Серед неподаткових джерел, які продемонстрували зростання, слід зазначити перевиконання майже вдвічі плану за надходженням дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, а також перевищення на 1,3 млрд грн плану перерахування коштів до державного бюджету Національним Банком України. Серед інших значущих джерел неподаткових надходжень варто зазначити плату за видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України, які забезпечили 9,1 млрд грн. Втім, оплата такої ліцензії є разовою, тому не варто очікувати значущих надходжень у наступні бюджетні періоди. Майже на 40 % перевиконано надходження зборів на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій, в основному за рахунок сплати зборів під час набуття права власності на легкові автомобілі та з операцій купівлі-продажу нерухомого майна (більш як удвічі від запланованого обсягу за обома статтями).

- **Видатки зведеного бюджету** за 2015 рік становили 679,8 млрд грн, що майже на 30,0 %, або на 156,8 млрд грн, більше за відповідний показник 2014 року. За грудень 2015 року видатки склались у сумі 118,3 млрд грн, що на 82,9 %, або на 53,6 млрд грн, більше, ніж у грудні 2014 року.

Порівняно з аналогічним показником 2014 року відбулося збільшення обсягів видатків зведеного бюджету майже за всіма статтями згідно з функціональною класифікацією видатків.

Найбільше зросли видатки на економічну діяльність (порівняно з груднем 2014 року – у 3,9 раза). Вони досягли 13,2 млрд грн. Значно збільшилися видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення – у 2,8 раза, охорону навколишнього природного середовища – у 2,1 раза, житлово-комунальне господарство – у 2,0 раза, оборону, охорону здоров'я та духовний та фізичний розвиток – у 1,5 раза за кожною позицією.

Дещо менше зросли видатки на загальнодержавні функції (54,5 %), освіту (38,4 %), громадський порядок, безпеку та судову владу (23,8 %),

- **Видатки Державного бюджету України** за 2015 рік виконано у сумі 576,8 млрд грн, що на 34,1 %, або на 146,7 млрд грн більше показника минулого року. У грудні 2015 року видатки становили 95,8 млрд грн, що на 85,1 % більше, ніж аналогічний показник 2014 року.

За статтями видатків у розрізі **функціональної класифікації** порівняно з груднем 2014 року спостерігалися такі зміни:

- видатки на загальнодержавні функції збільшилися на 36,5 % та становили 10,5 млрд грн, у тому числі видатки на обслуговування боргу зросли на 29,6 % і склали 7,5 млрд грн;
- видатки на оборону збільшилися на 54,3 % та склали 10,1 млрд грн;
- видатки на громадський порядок, безпеку та судову владу збільшилися на 23,6 % та становили 9,6 млрд грн;
- видатки на економічну діяльність збільшилися у 4,2 раза та склали 8,9 млрд грн;
- видатки на охорону навколишнього природного середовища збільшилися у 2,0 раза та склали майже 1,0 млрд грн;
- видатки на житлово-комунальне господарство зменшилися на 65,7 % та склали 13,1 млн грн;
- видатки на охорону здоров'я збільшилися на 22,4 % та склали 3,3 млрд грн;
- видатки на духовний та фізичний розвиток збільшилися на 13,8 % та склали 686,2 млн грн;
- видатки на освіту збільшилися на 24,0 % та склали 4,1 млрд грн;
- видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення збільшилися у 3,1 раза, їх обсяг становив 21,5 млрд грн.

З метою покриття дефіциту Пенсійного фонду для виплати пенсій за рахунок коштів державного бюджету було перераховано 14,8 млрд грн, що у 15,5 раза або на 13,8 млрд грн, більше, ніж за відповідний період минулого року. Це пов'язано з виплатою Пенсійним фондом України нарахованих пенсій за січень 2016 року у грудні 2015 року.

- Надходження до державного бюджету **від повернення кредитів** за грудень поточного року склали 291,6 млн грн, з них до загального фонду державного бюджету – 250,8 млн грн.

За грудень 2015 року з державного бюджету було **надано кредитів** загальним обсягом 80,3 млн грн, або у 24,3 раза менше, ніж у відповідному періоді 2014 року.

- У грудні поточного року спостерігався **дефіцит** державного бюджету у розмірі 40,8 млрд грн.

У грудні 2015 року **погашення основної суми боргу державного бюджету** становило 8,4 млрд грн. Погашення внутрішнього боргу дорівнює 5,7 млрд грн, зовнішнього боргу – 2,7 млрд грн. **Державні запозичення** на фінансування **державного бюджету** були здійснені в обсязі 18,6 млрд грн, у тому числі до загального фонду – 17,3 млрд грн. На внутрішньому ринку було залучено 9,0 млрд грн – за рахунок випуску облігацій внутрішньої державної позики. Від зовнішніх джерел надійшло 9,6 млрд грн, з них до спеціального фонду запозичень на фінансування спільних з міжнародними фінансовими організаціями проектів розвитку – 1,4 млрд грн.

- Від **приватизації державного майна** за грудень 2015 року надійшло до державного бюджету 7,1 млн грн.

- **Загальний обсяг надходжень до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів)** за 2015 рік становив 120,5 млрд грн, що на 19,2 % більше за аналогічний показник 2014 року.

За грудень 2015 року ці надходження становили 12,7 млрд грн, що на 27,5 % більше, ніж у попередньому році. Традиційно найбільшим джерелом доходів місцевих бюджетів був податок на доходи фізичних осіб. Його надходження за грудень склали 6,7 млрд грн. Місцеві податки і збори надійшли у сумі понад 2,0 млрд грн.

У регіональному розрізі найбільший темп приросту доходів спостерігався в Чернівецькій області, де він склав 76,1 % щодо відповідного показника 2014 року. Найменший приріст доходів було зафіксовано у Чернігівській та Кіровоградській областях (8,1 % та 8,3 % відповідно).

- **Обсяги видатків місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів)** у 2015 році становили 276,9 млрд грн, що на 23,9 % більше за відповідний показник 2014 року.

У грудні 2015 року видатки зросли на 84,0 % щодо показника грудня минулого року та становили 48,6 млрд грн. Найбільше видатків місцевих бюджетів спрямовувалося на соціальний захист та соціальне забезпечення, освіту, охорону здоров'я. У грудні 2015 року їх обсяги становили, відповідно, 12,7 млрд грн (або 26,1 % усіх видатків місцевих бюджетів), 12,6 млрд грн (або 25,9 %) та 9,1 млрд грн (або 18,8 %).

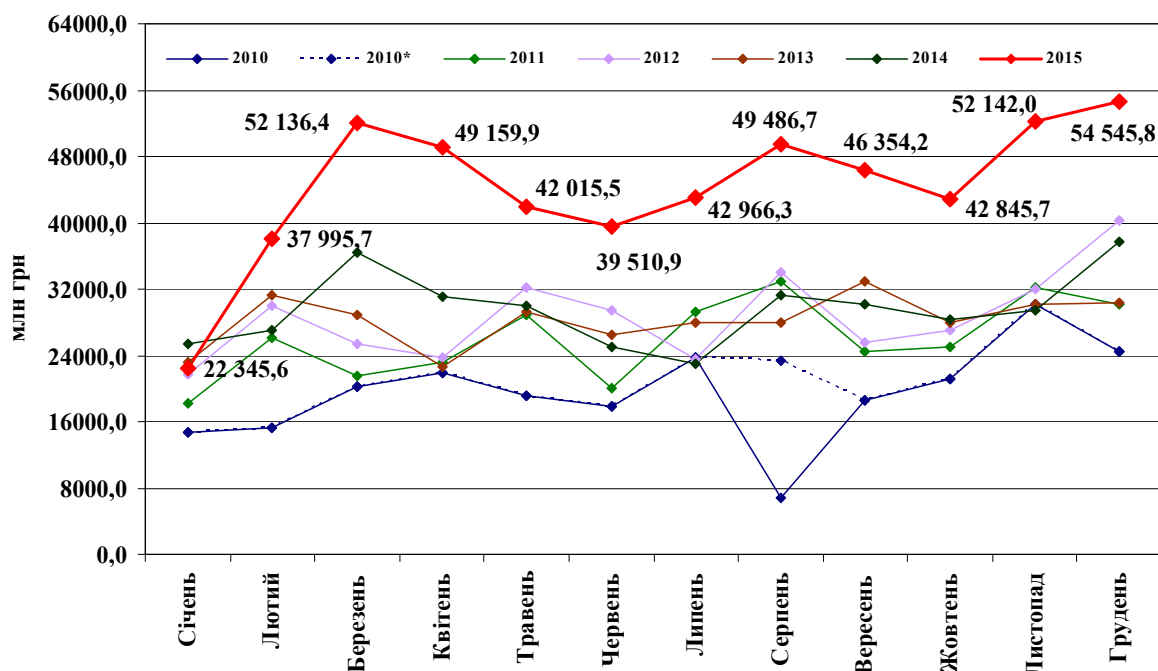
У всіх регіонах відбулось значне зростання видатків. Найбільший темп приросту спостерігався в Львівській області, де обсяг видатків збільшився у 2,3 раза щодо відповідного показника 2014 року.

Показники за 2015 рік не є повністю зіставними з аналогічними показниками відповідного періоду 2014 року, оскільки, починаючи з 01.05.2014 року, відсутня офіційна звітність по АР Крим та м. Севастополь.

Доходи державного бюджету

Графік 1

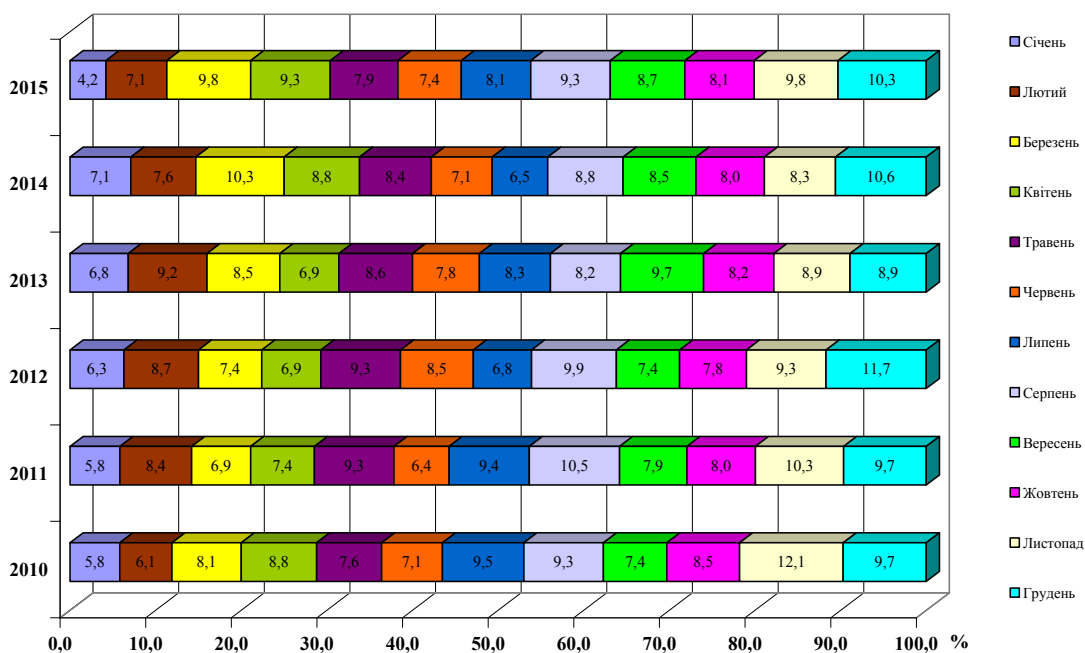
**Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
у 2010–2015 роках**

*без урахування суми заборгованості з відшкодування ПДВ в обсязі 16,4 млрд грн.

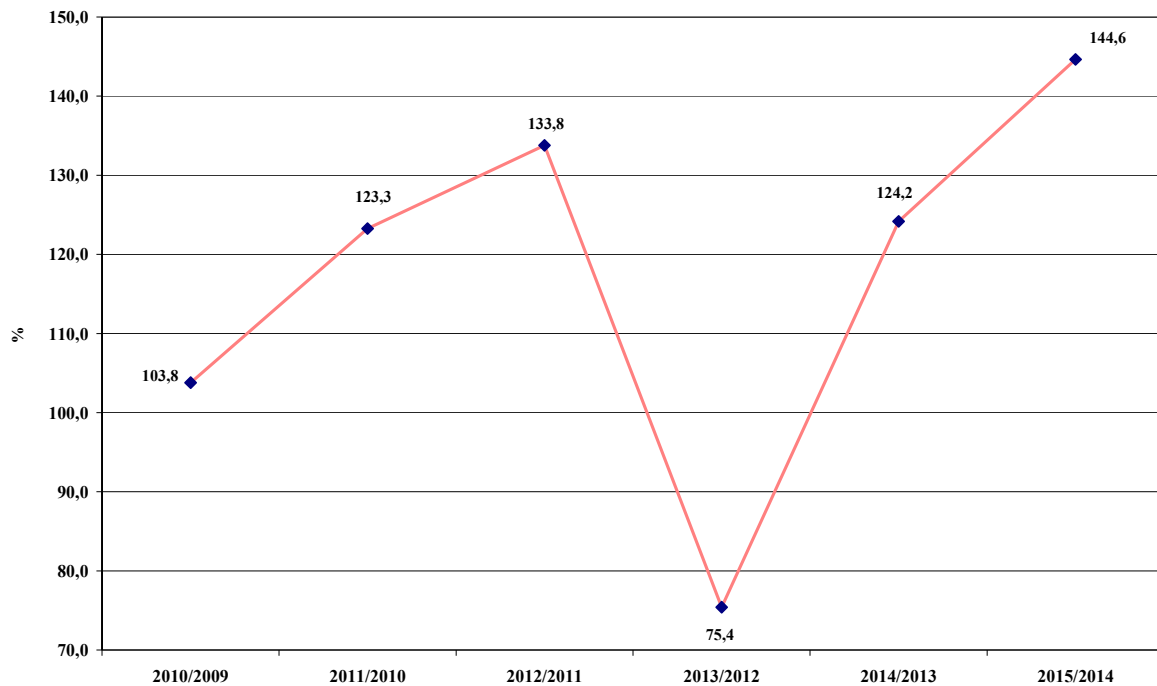
Діаграма 1

**Динаміка часток щомісячних надходжень до державного
бюджету у річному обсязі за 2010–2015 роки**

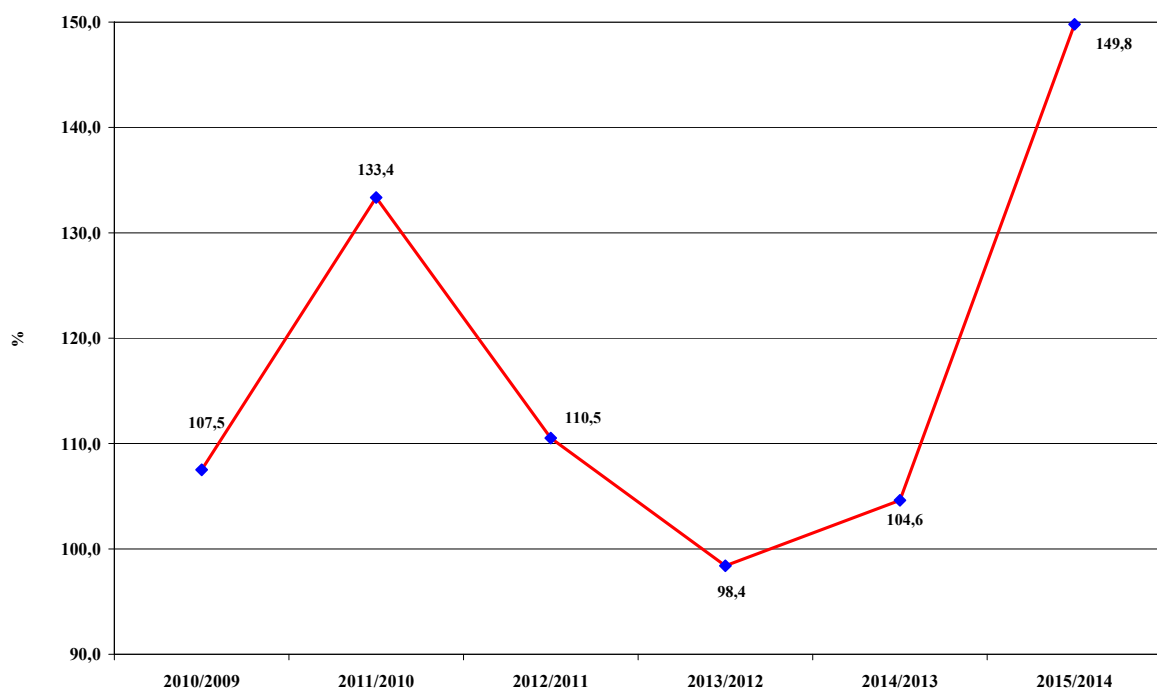
Графік 2

Динаміка темпу зростання доходів державного бюджету за грудень 2010–2015 років

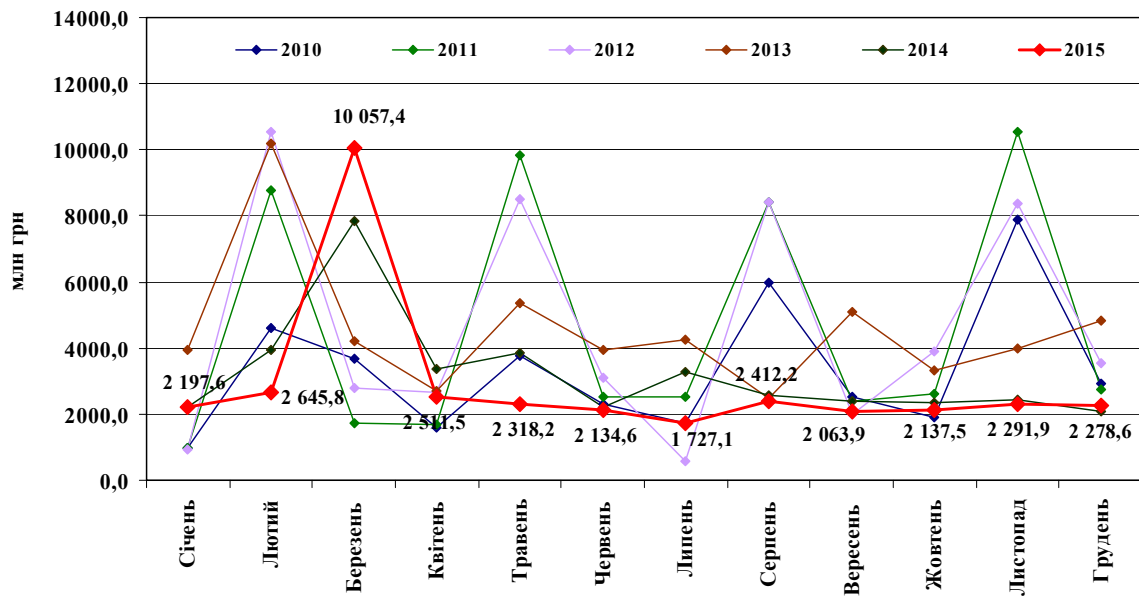
Графік 3

Динаміка темпу зростання доходів державного бюджету за січень – грудень 2010–2015 років

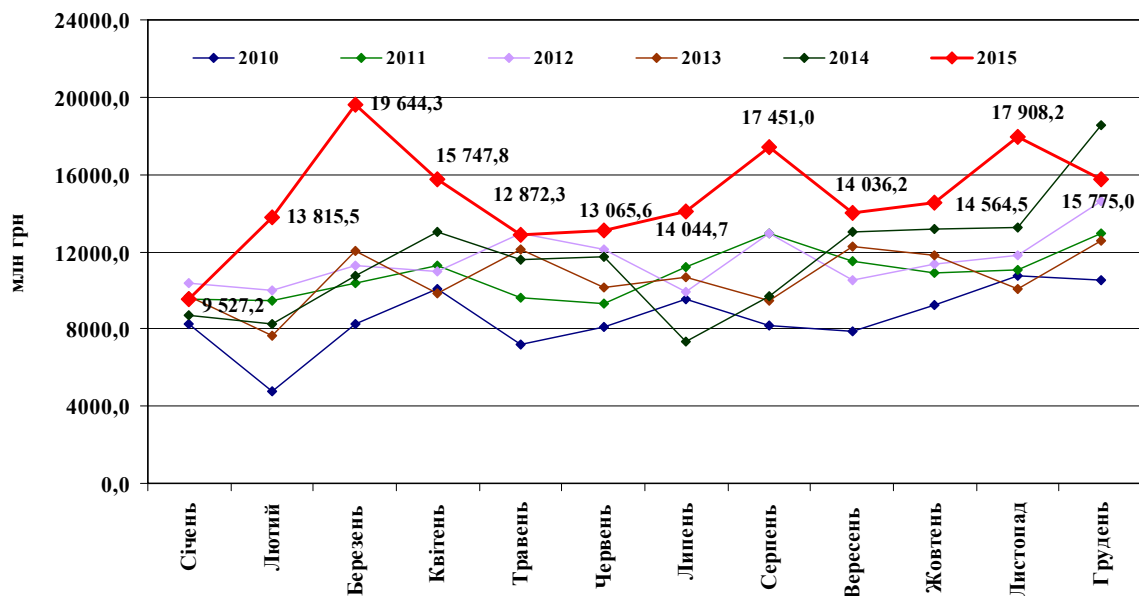
Графік 4

Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток до державного бюджету у 2010–2015 роках

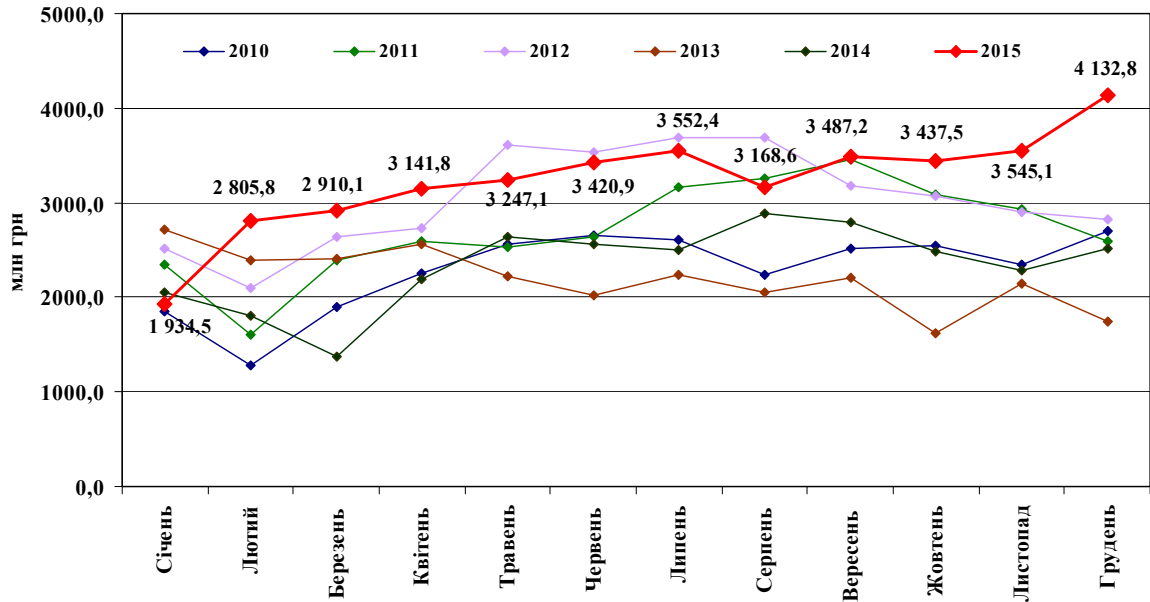
Графік 5

Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету у 2010–2015 роках

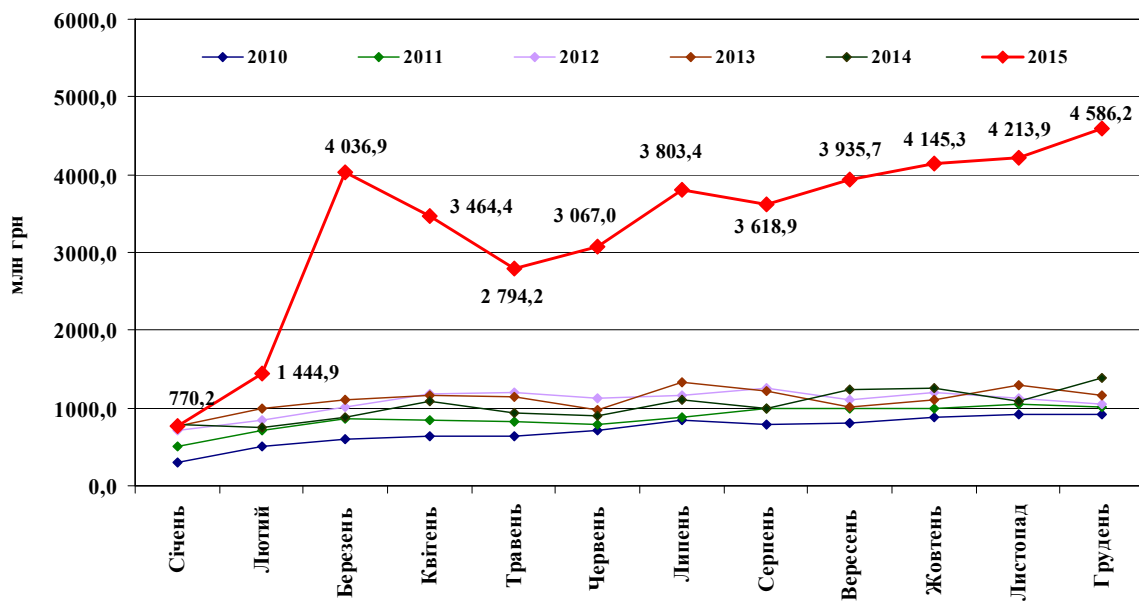
Графік 6

Динаміка щомісячних надходжень акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) до державного бюджету у 2010–2015 роках

Графік 7

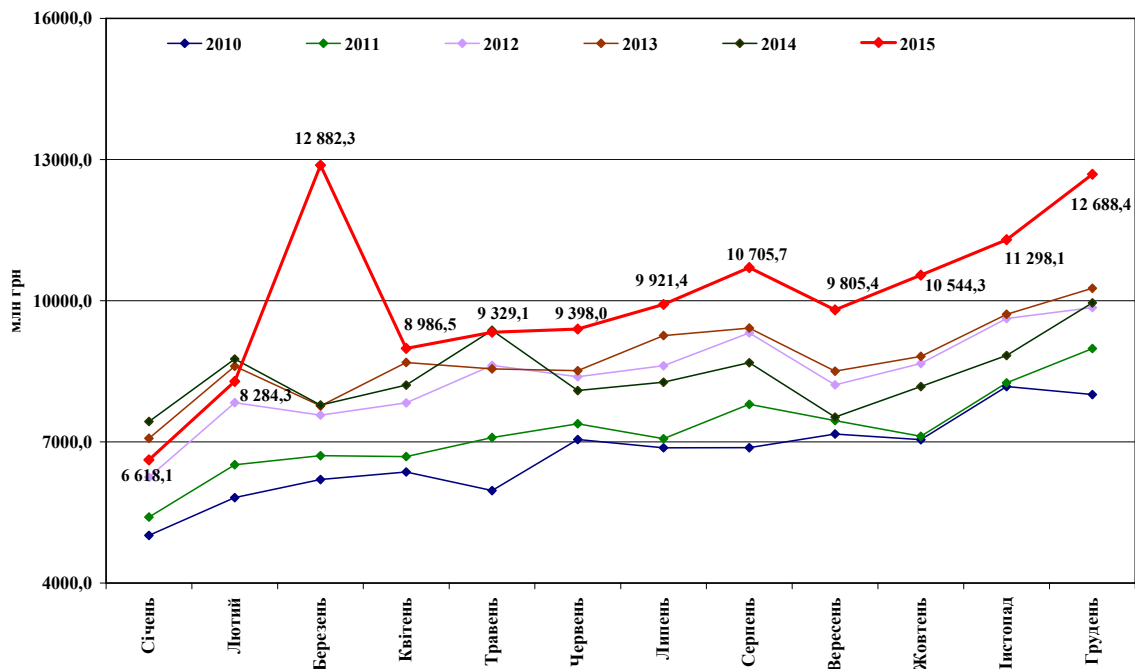
Динаміка щомісячних надходжень ввізного мита до державного бюджету у 2010–2015 роках

Доходи місцевих бюджетів

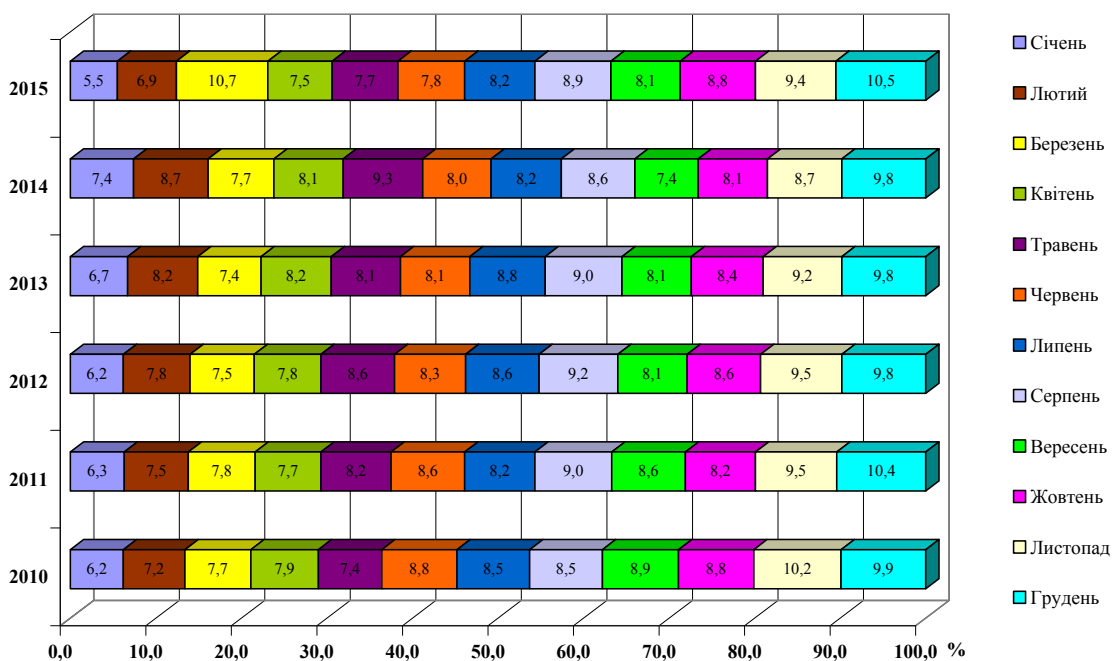
Графік 8

**Динаміка щомісячних доходів місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
у 2010–2015 роках**

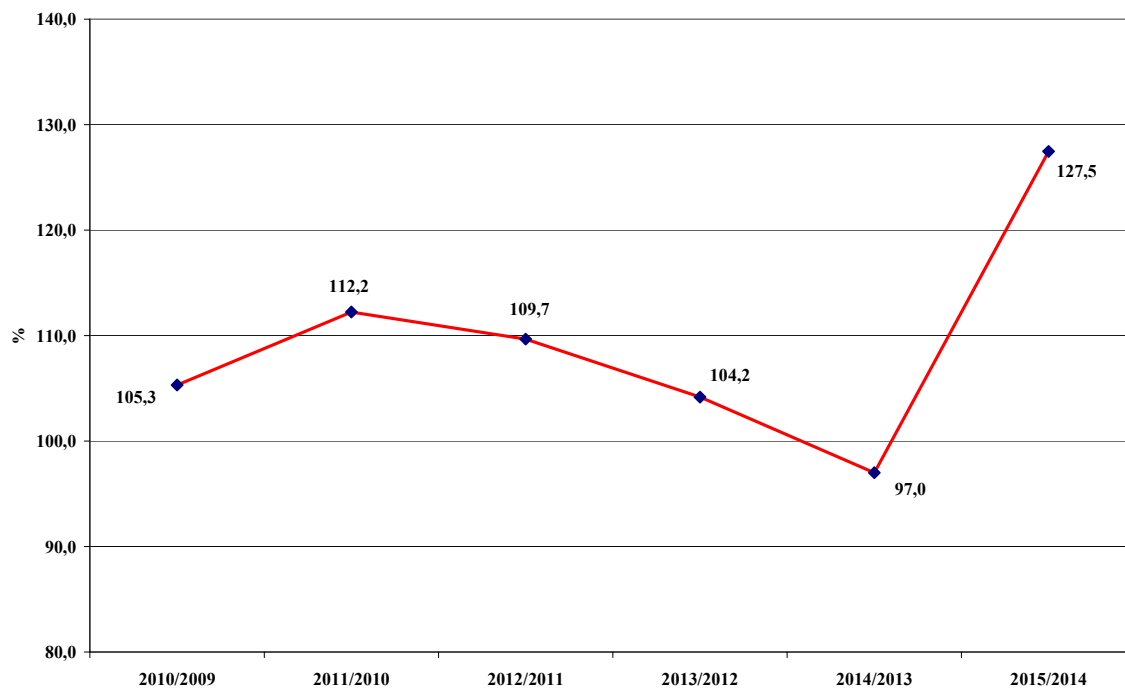
Діаграма 2

**Динаміка часток щомісячних доходів місцевих бюджетів у
річному обсязі за 2010–2015 роки**

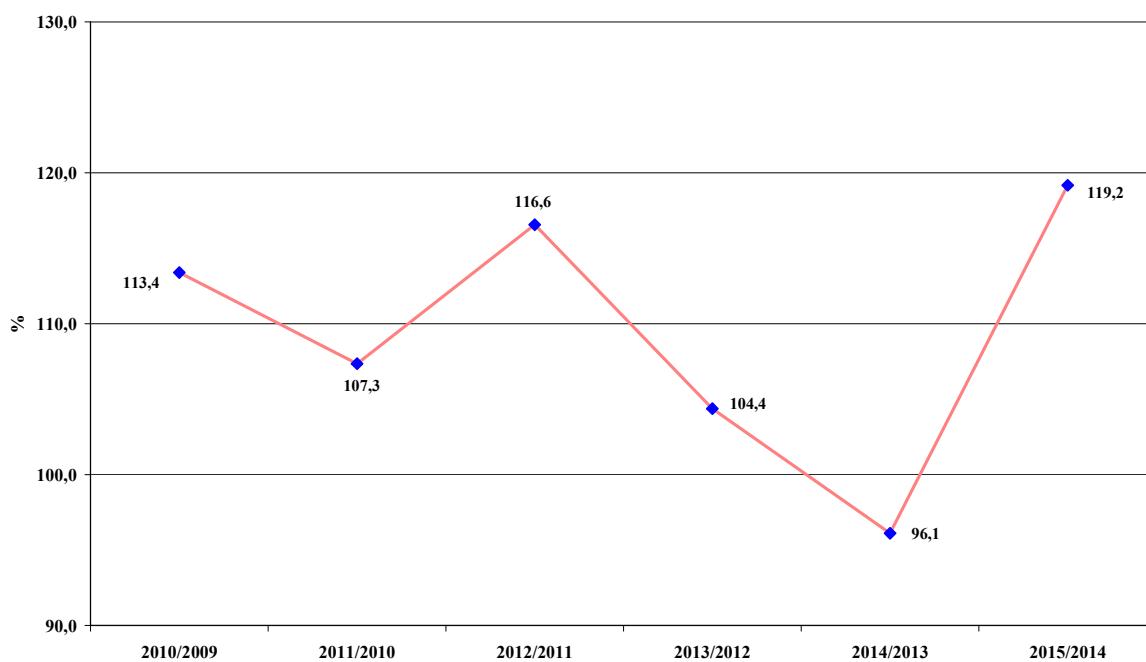
Графік 9

Динаміка темпу зростання доходів місцевих бюджетів за грудень 2010–2015 років

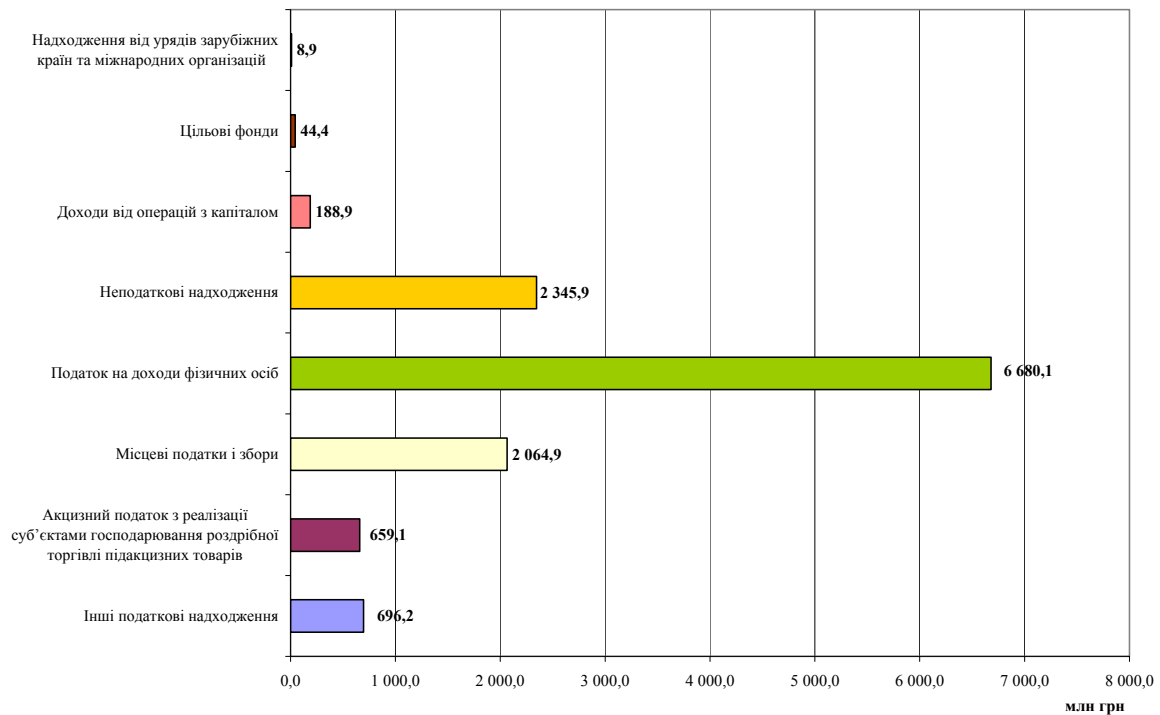
Графік 10

Динаміка темпу зростання доходів місцевих бюджетів за січень – грудень 2010–2015 років

Діаграма 3

Доходи місцевих бюджетів за грудень 2015 року

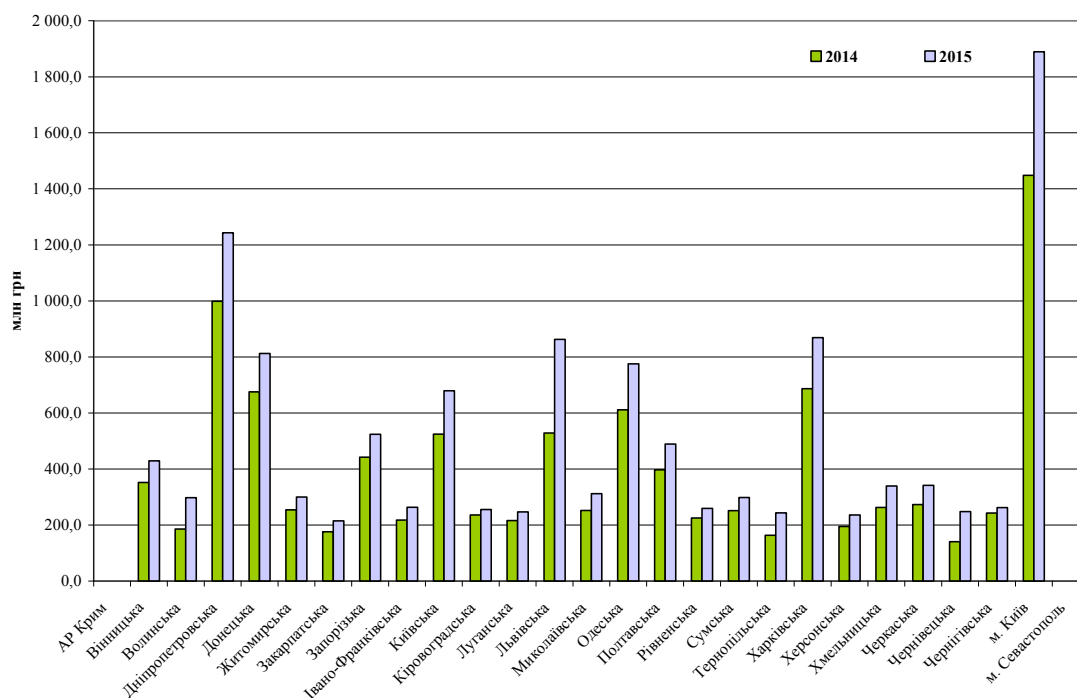
Діаграма 4

Структура доходів місцевих бюджетів за грудень 2015 року

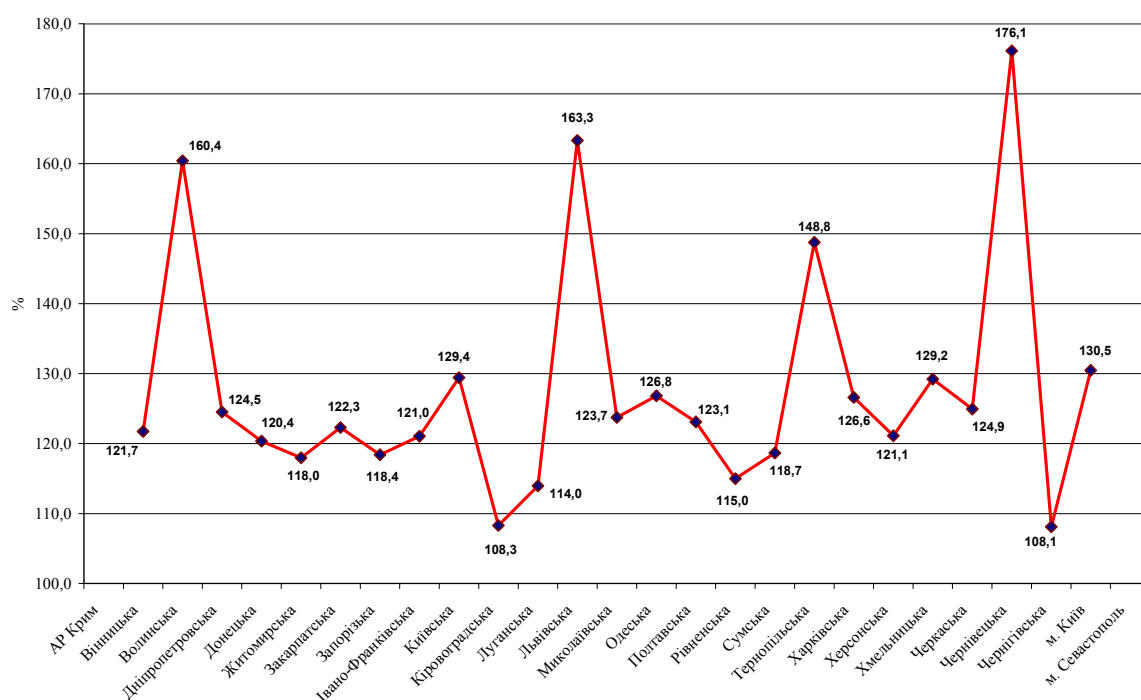
Діаграма 5

Регіональний розподіл доходів місцевих бюджетів за грудень 2014–2015 років

Графік 11

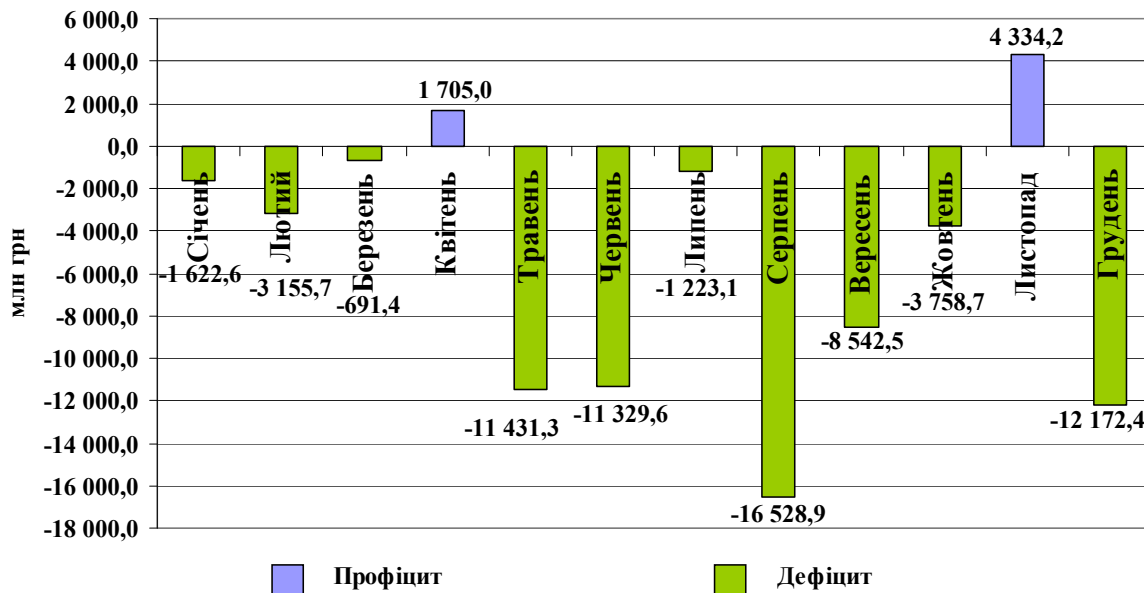
Темпи зростання доходів місцевих бюджетів у розрізі регіонів за грудень 2015 року (щодо відповідного показника попереднього року)

Дефіцит державного бюджету

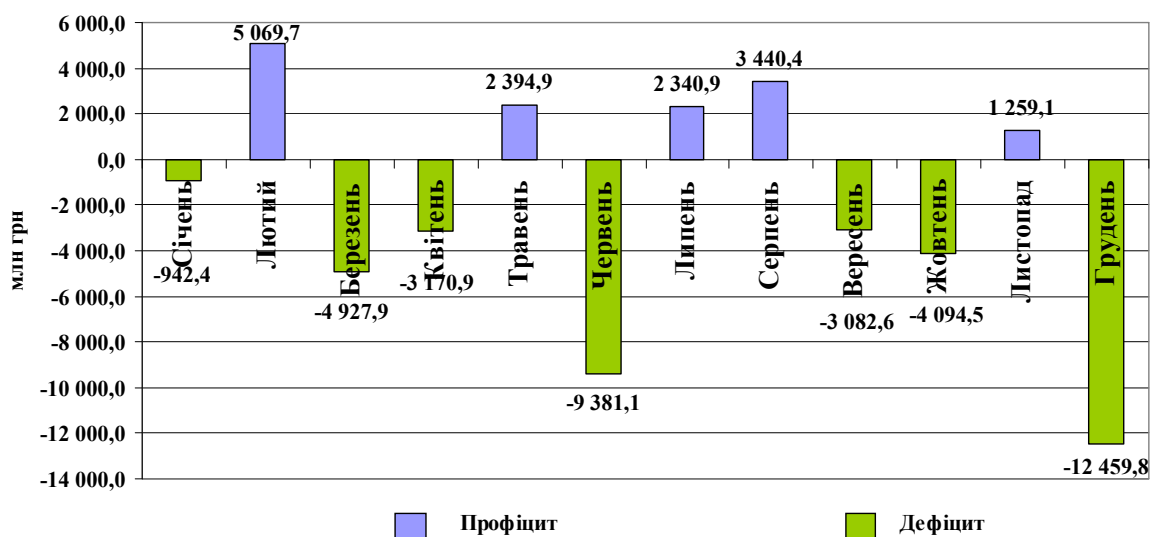
Діаграма 6

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2010 рік

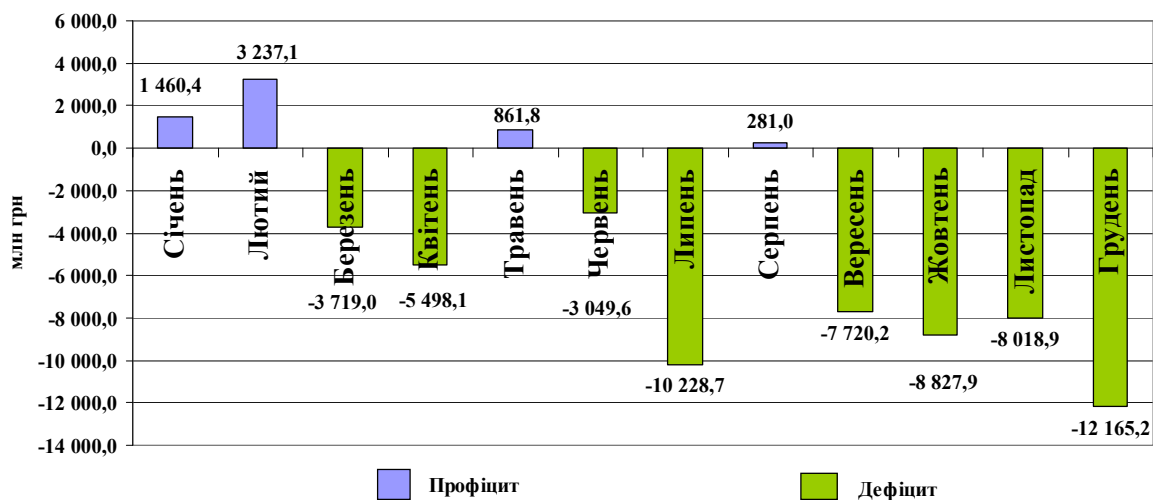
Діаграма 7

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2011 рік

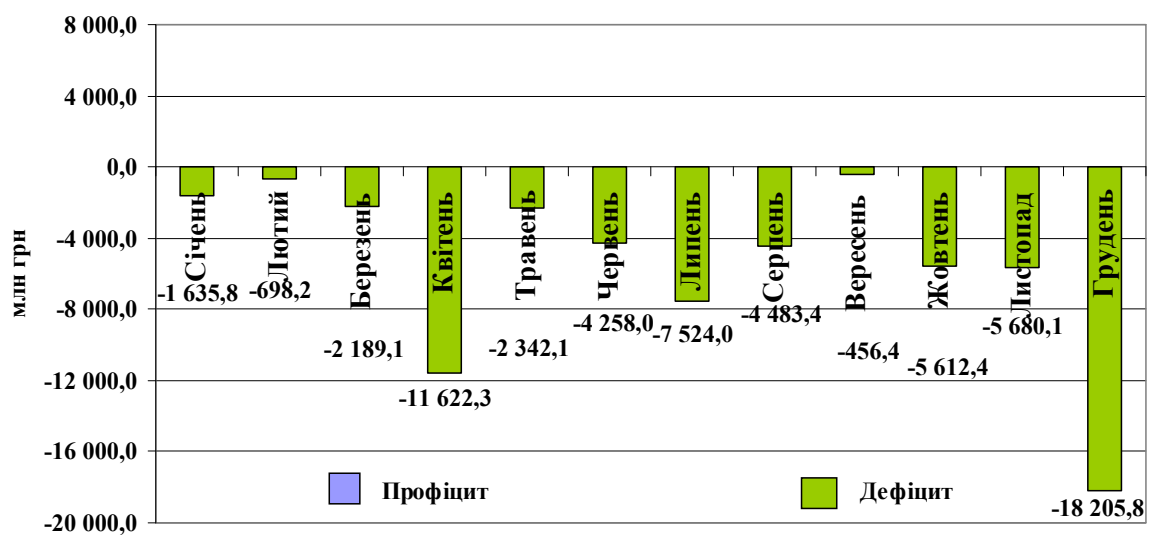
Діаграма 8

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2012 рік

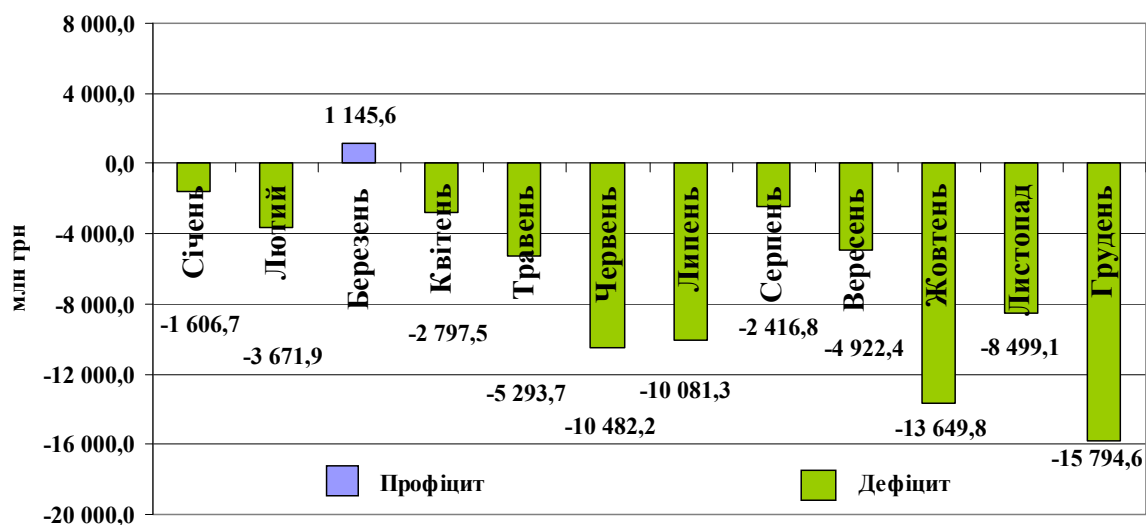
Діаграма 9

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2013 рік

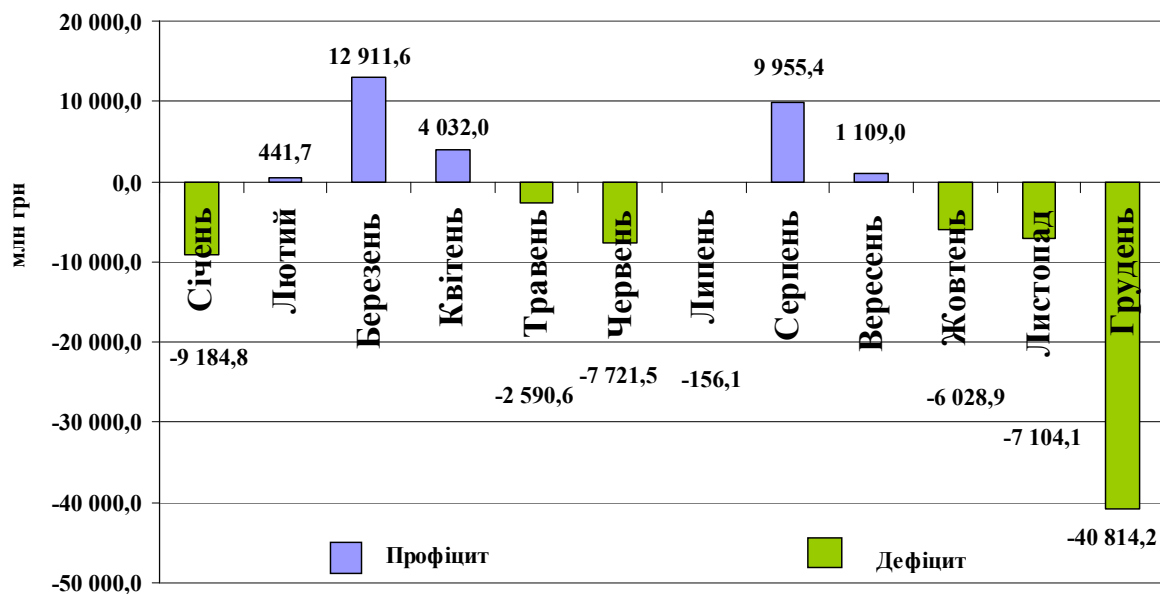
Діаграма 10

Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2014 рік

Діаграма 11

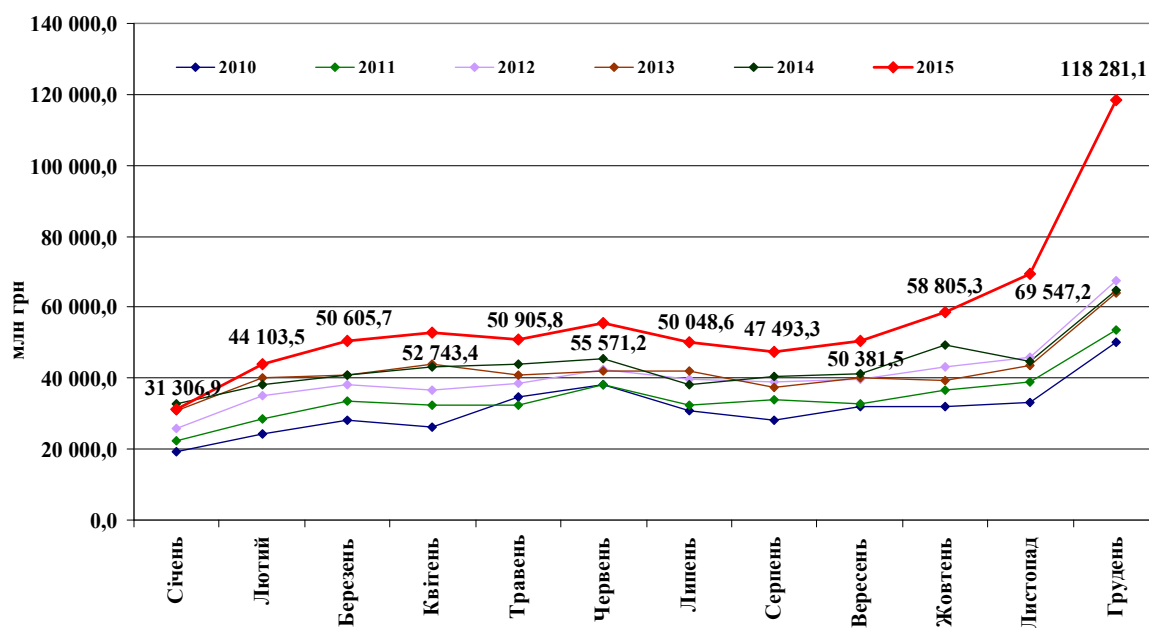
Щомісячна динаміка дефіциту / профіциту державного бюджету за 2015 рік

Видатки зведеного бюджету

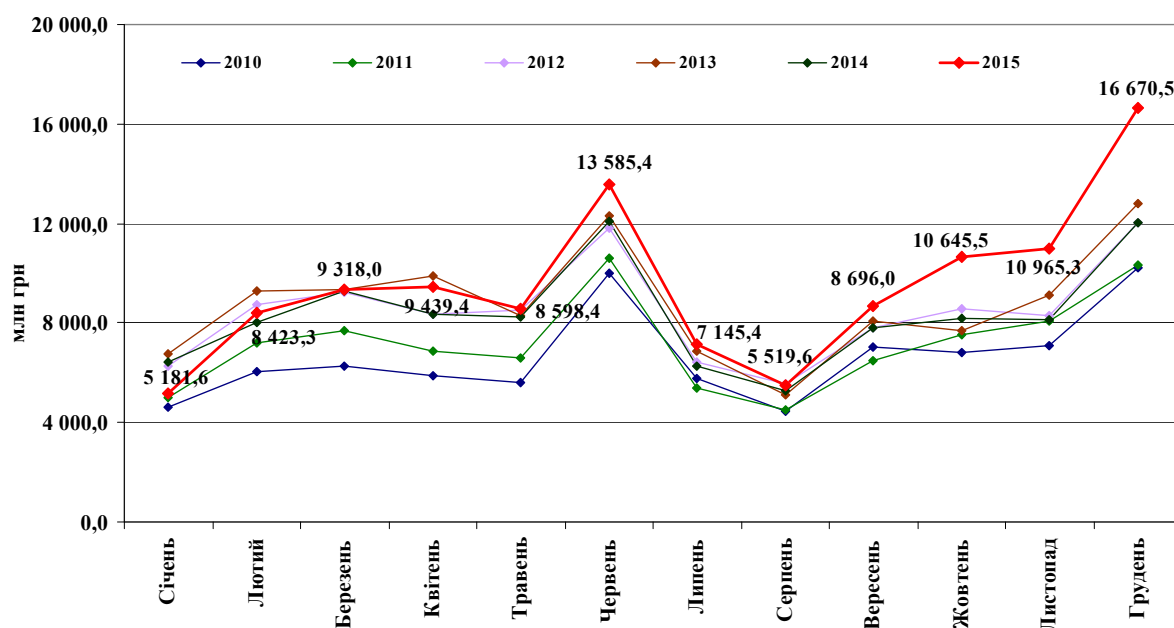
Графік 12

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету
за 2010–2015 роки

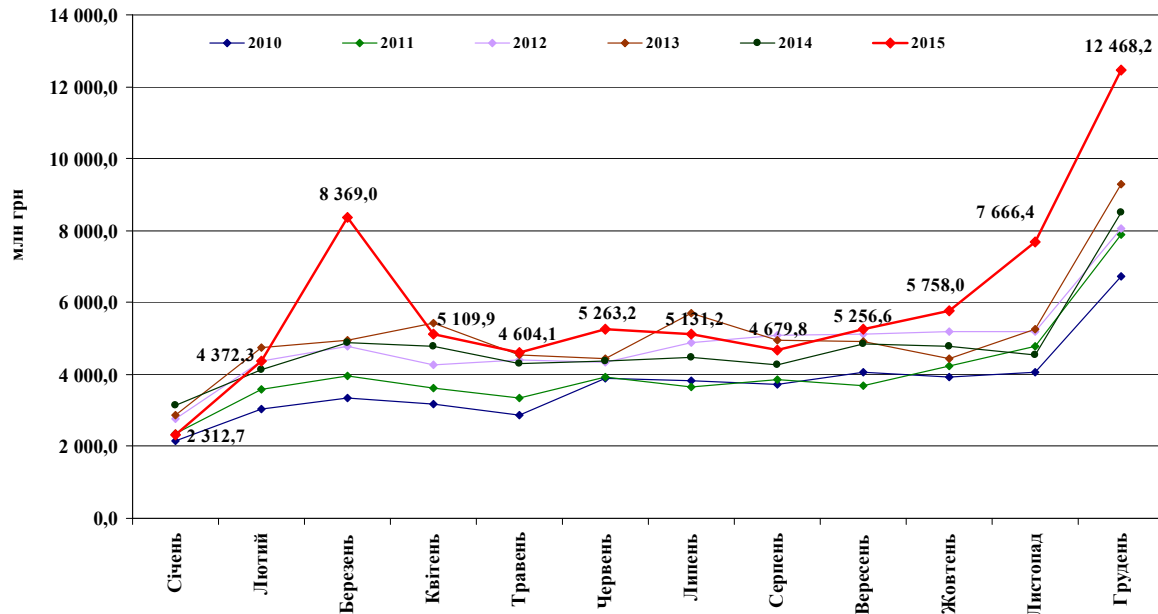
Графік 13

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету на освіту
за 2010–2015 роки

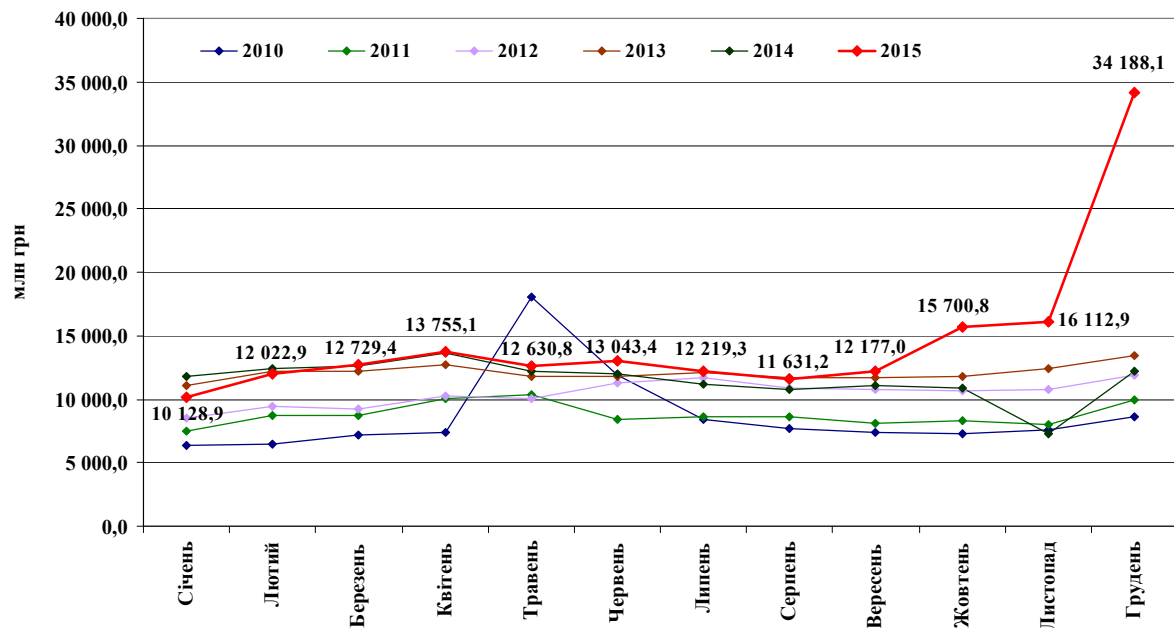
Графік 14

Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету на охорону здоров'я за 2010–2015 роки

Графік 15

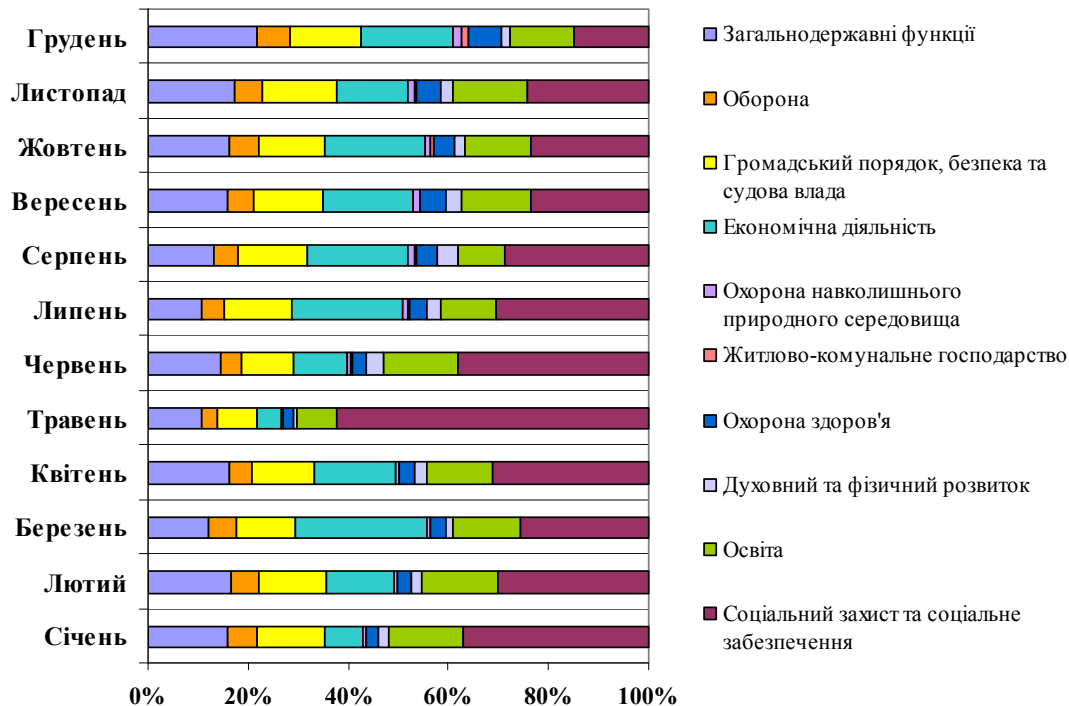
Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення за 2010–2015 роки

Видатки державного бюджету

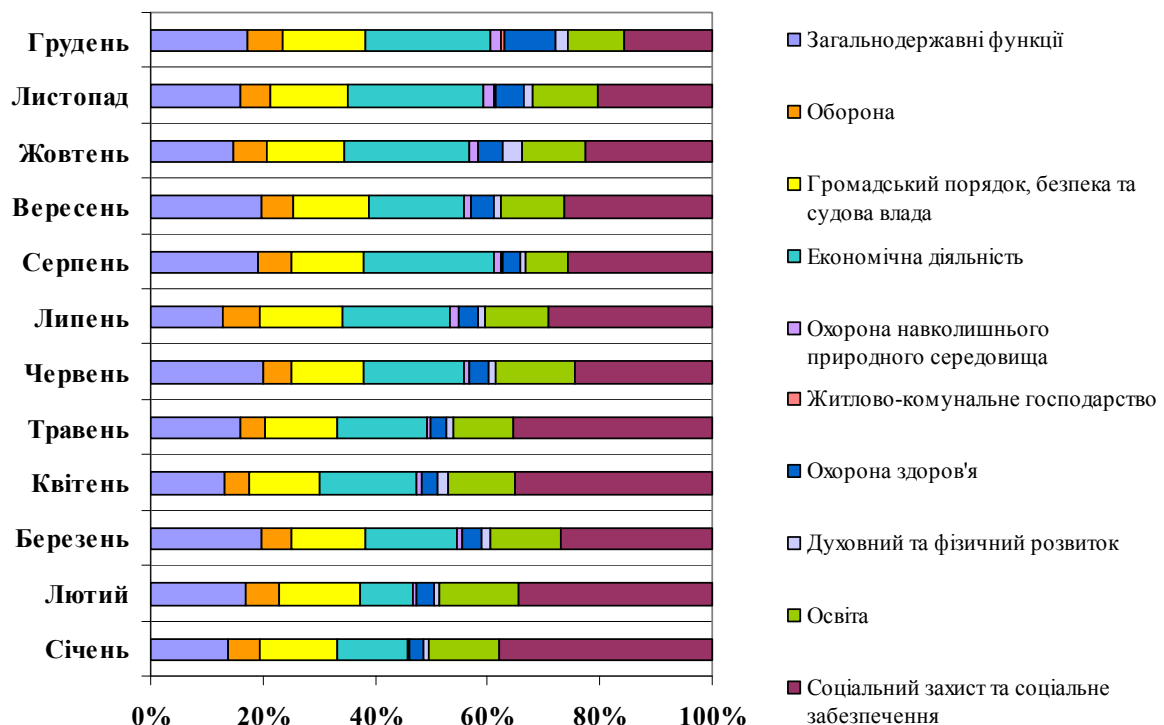
Діаграма 12

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2010 рік

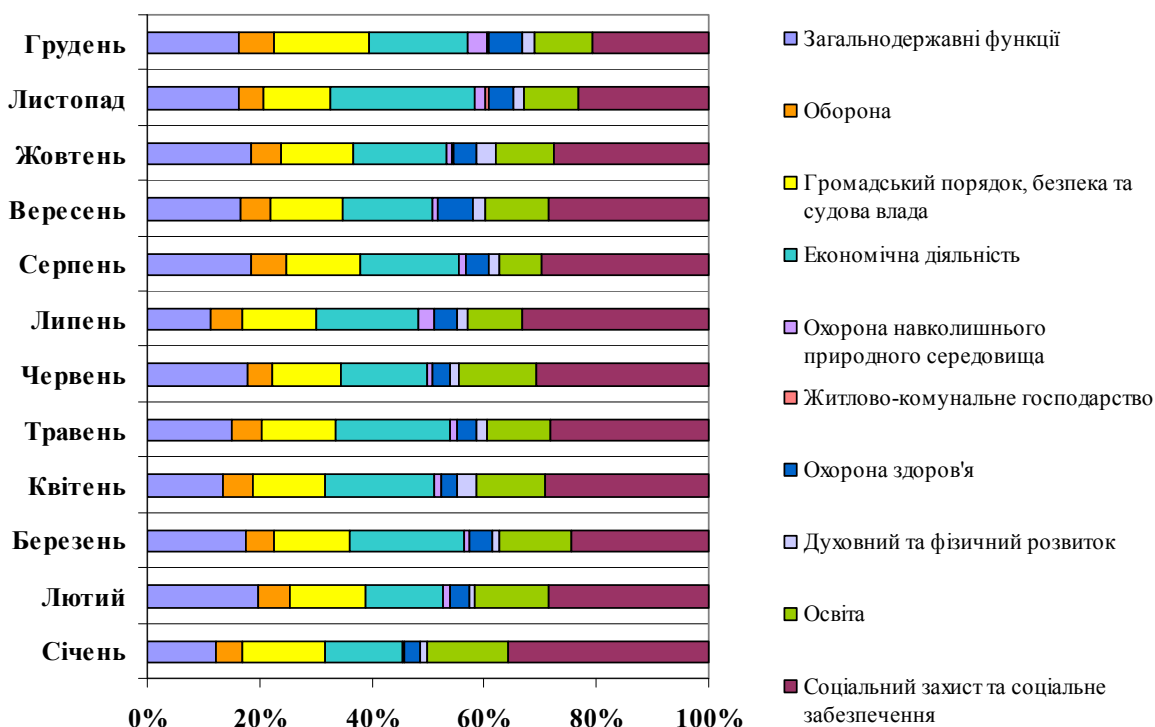
Діаграма 13

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2011 рік

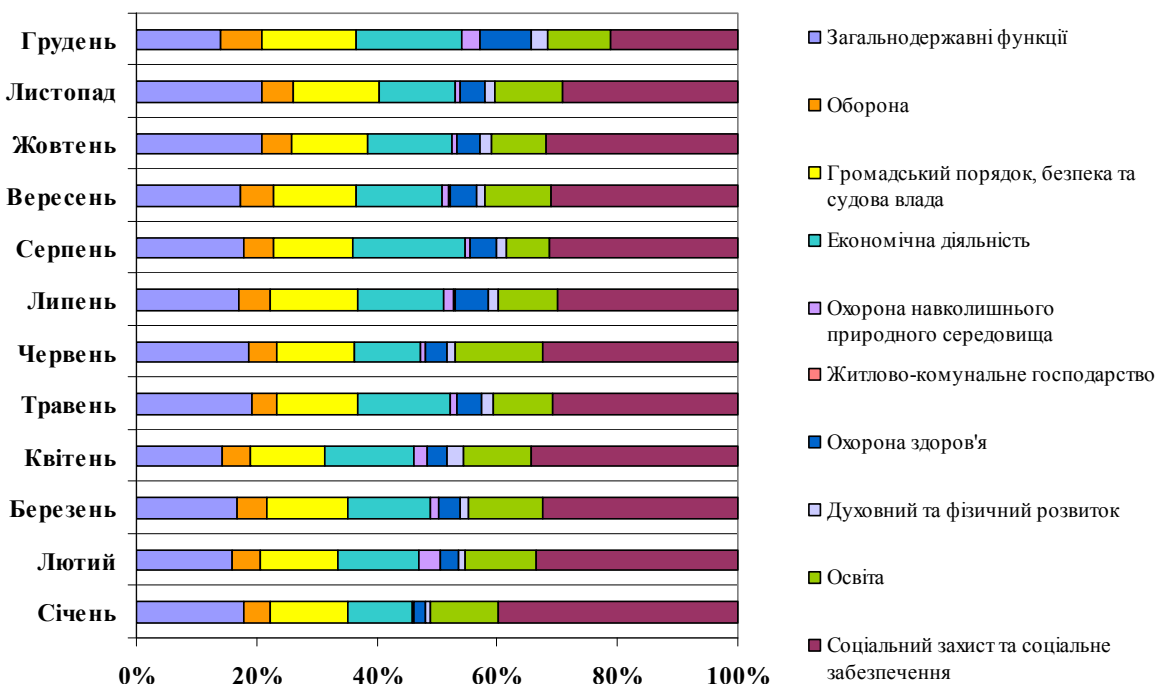
Діаграма 14

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2012 рік

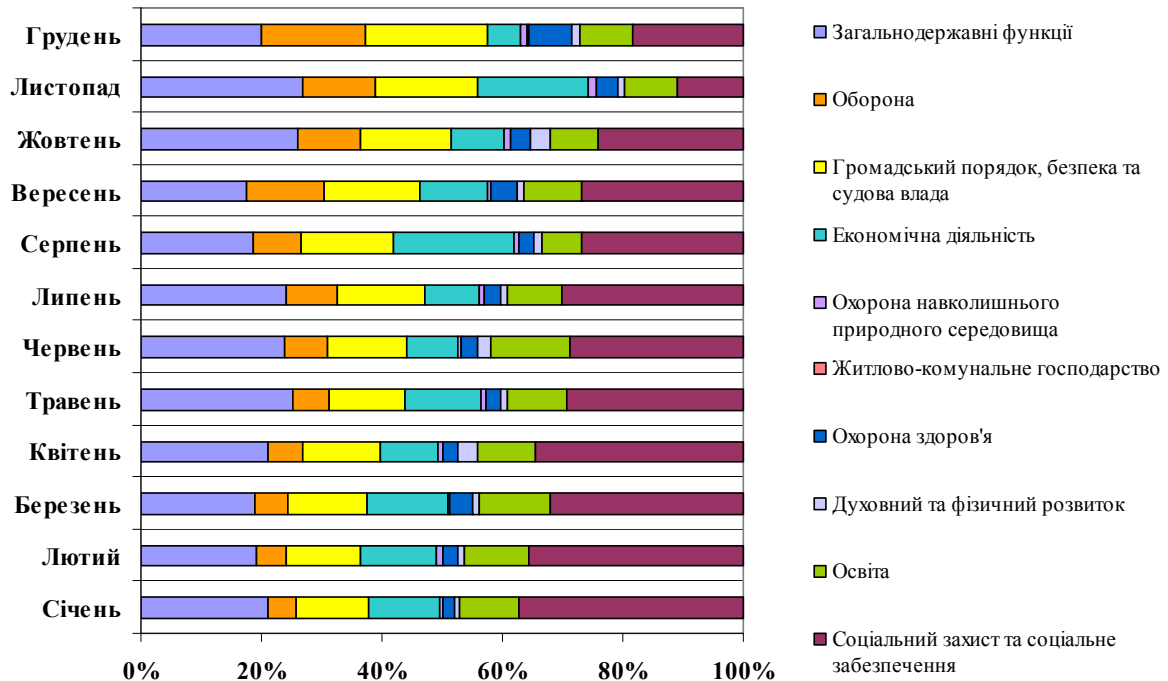
Діаграма 15

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2013 рік

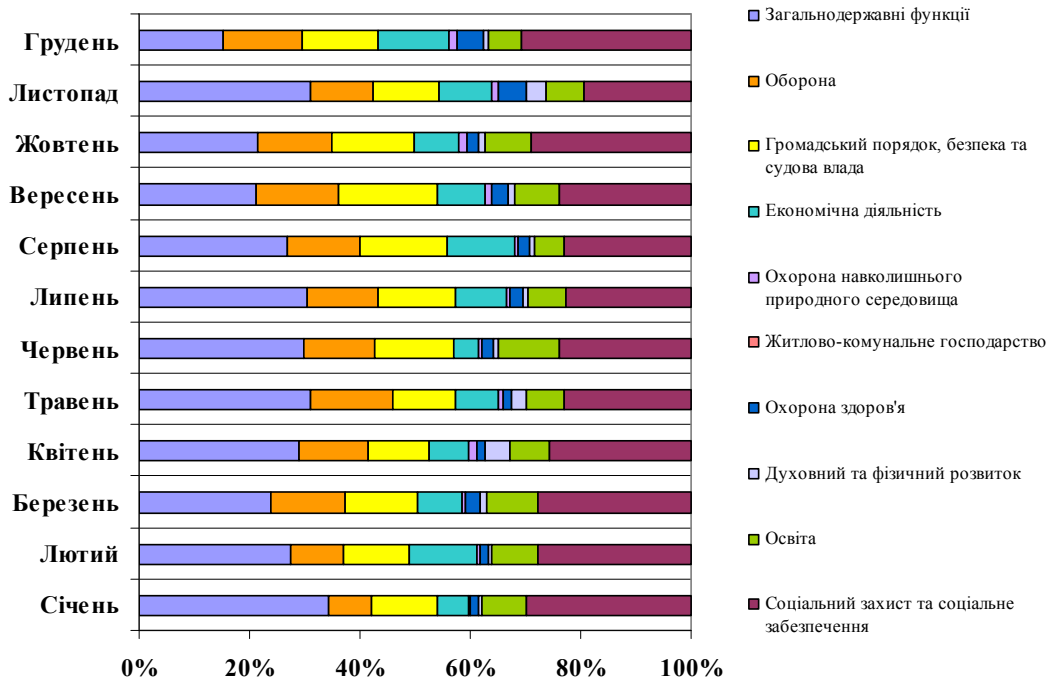
Діаграма 16

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2014 рік

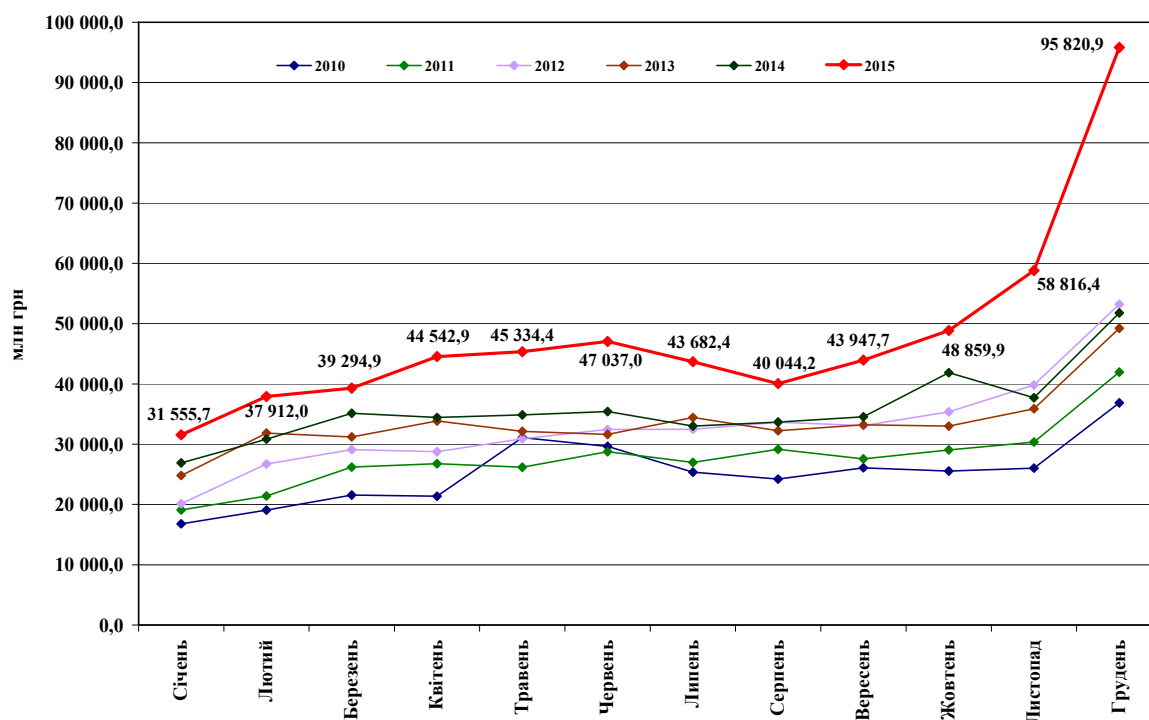
Діаграма 17

Структура видатків державного бюджету у розрізі функціональної класифікації за 2015 рік

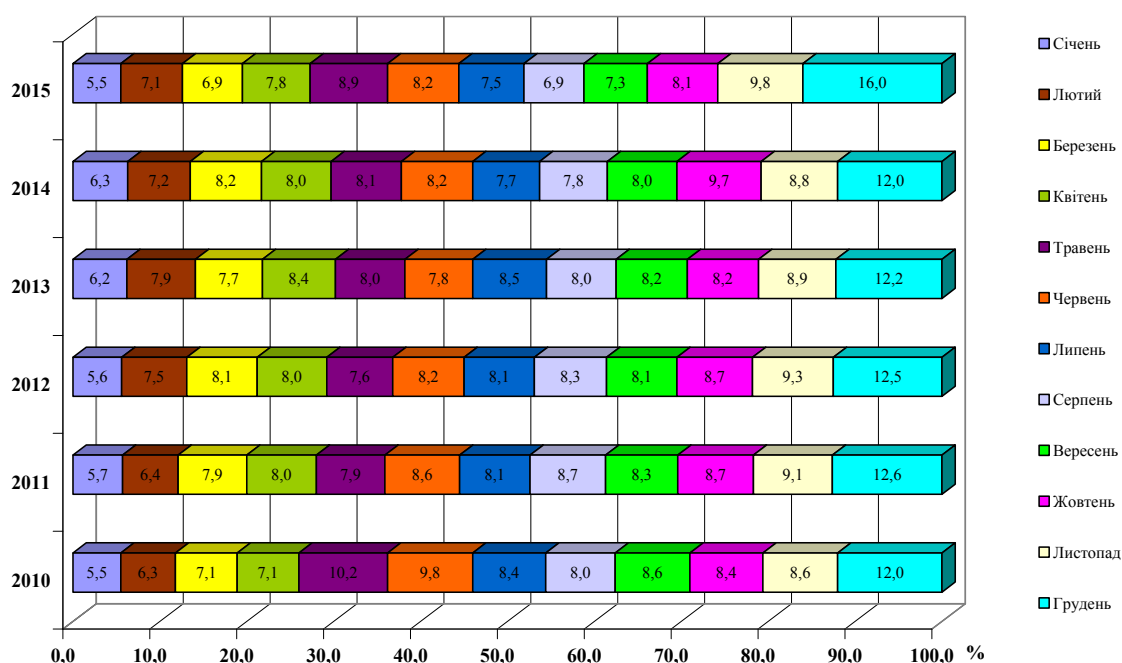
Графік 16

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету за 2010–2015 роки (з урахуванням міжбюджетних трансфертів)

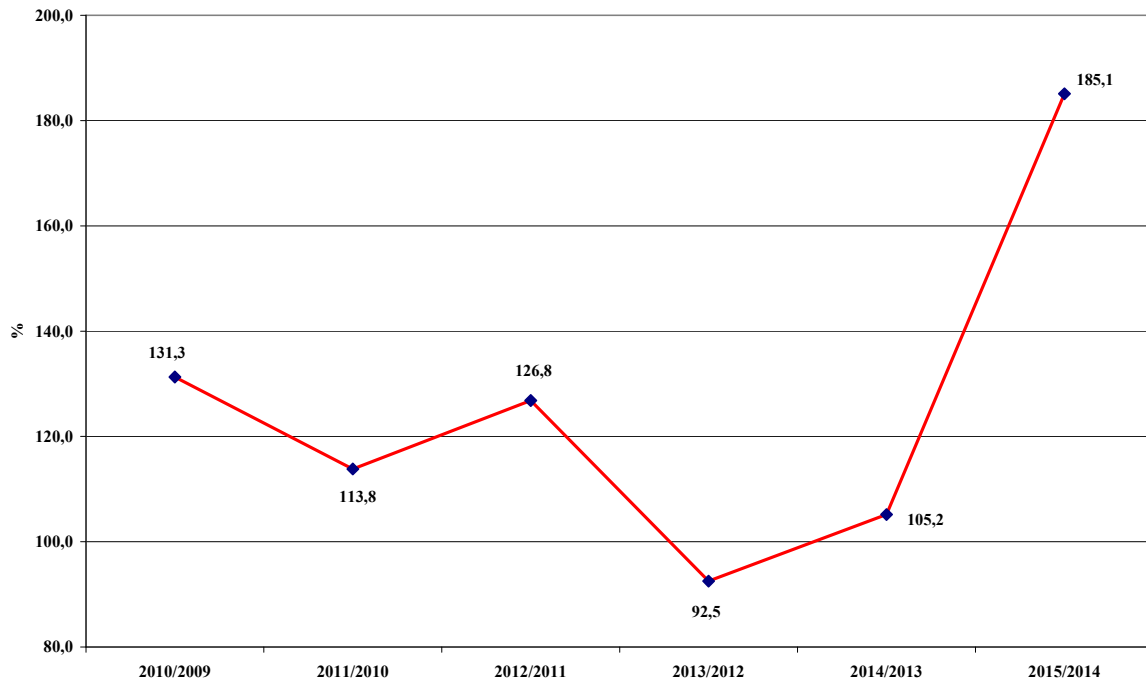
Діаграма 18

Динаміка часток щомісячних видатків державного бюджету у річному обсязі за 2010–2015 роки

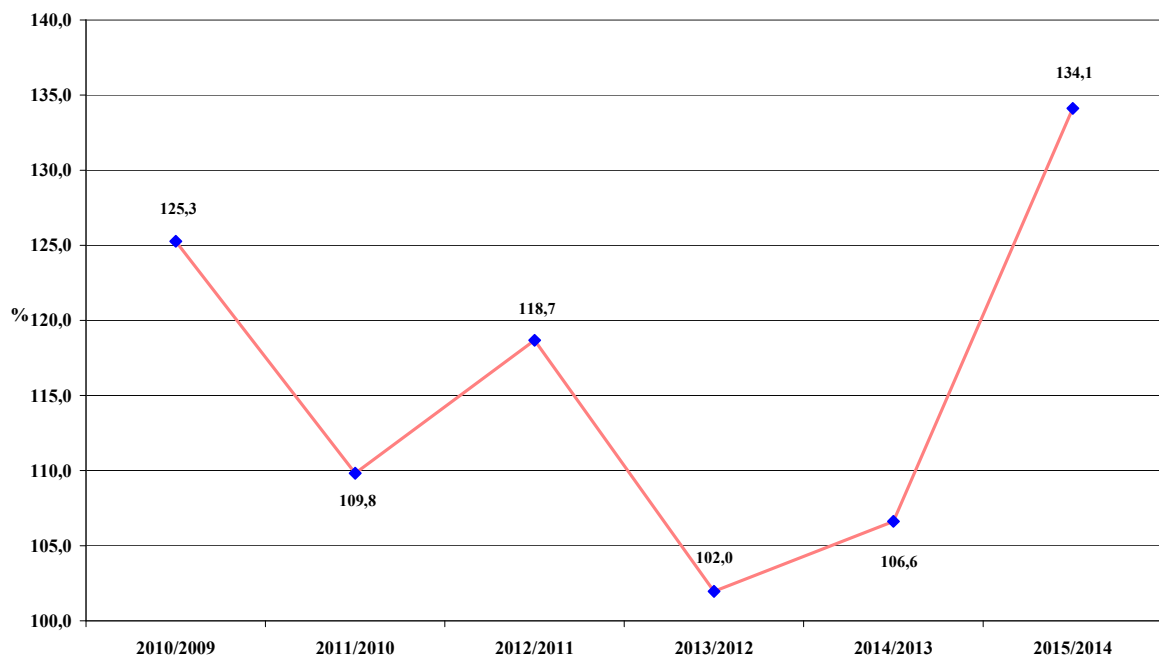
Графік 17

Динаміка темпу зростання видатків державного бюджету за грудень 2010–2015 років

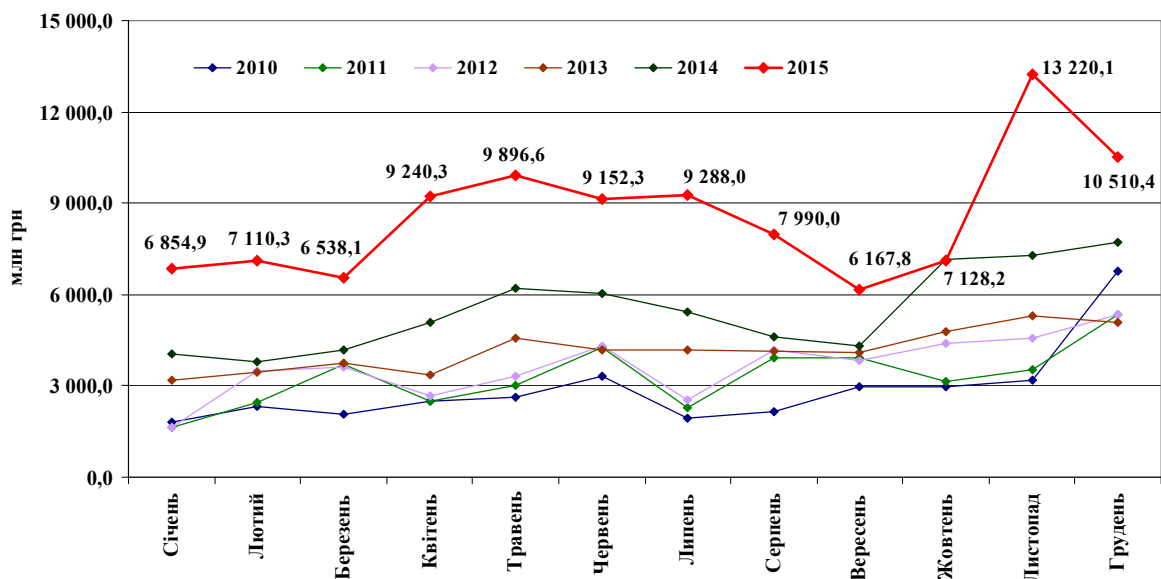
Графік 18

Динаміка темпу зростання видатків державного бюджету за січень – грудень 2010–2015 років

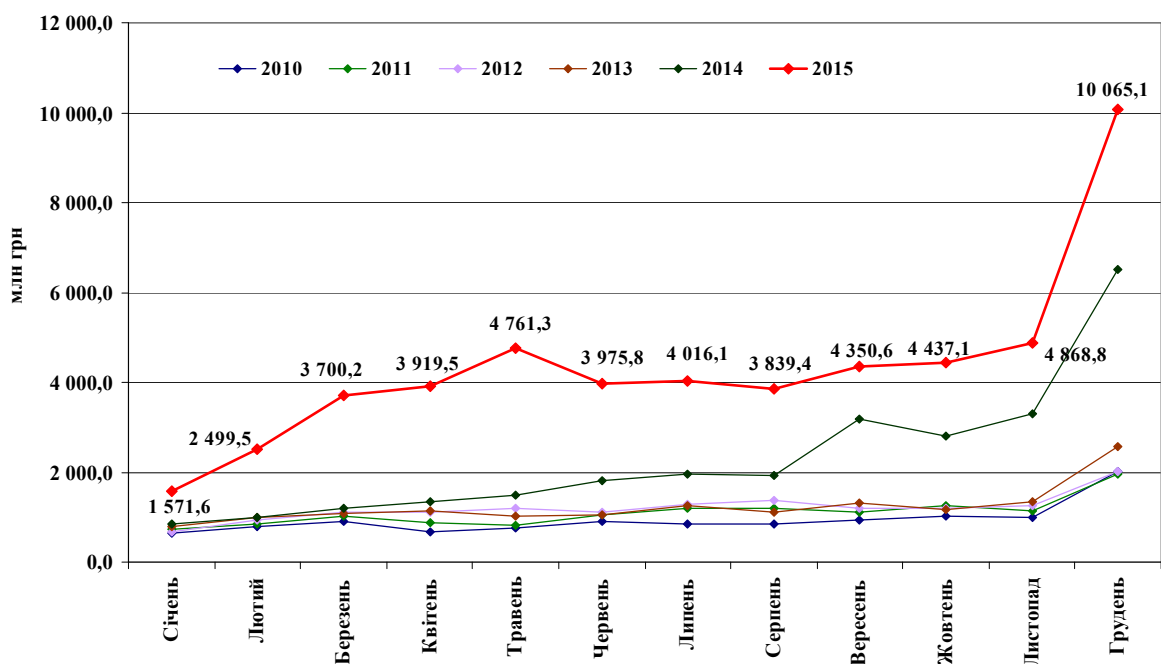
Графік 19

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на загальнодержавні функції за 2010–2015 роки

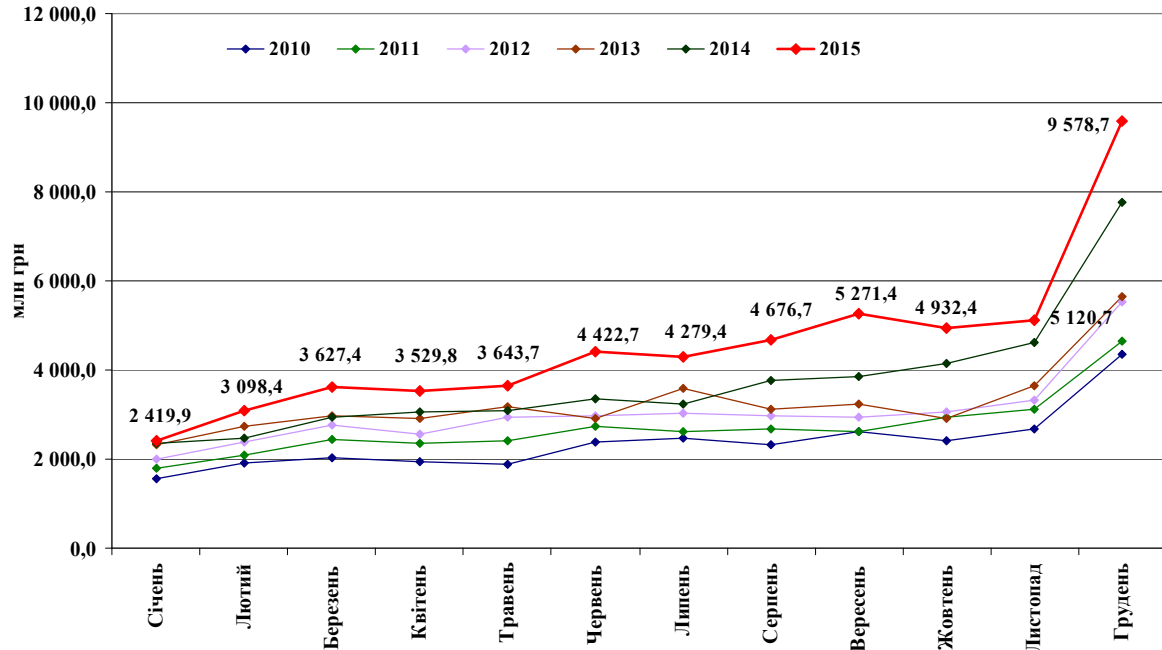
Графік 20

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на оборону за 2010–2015 роки

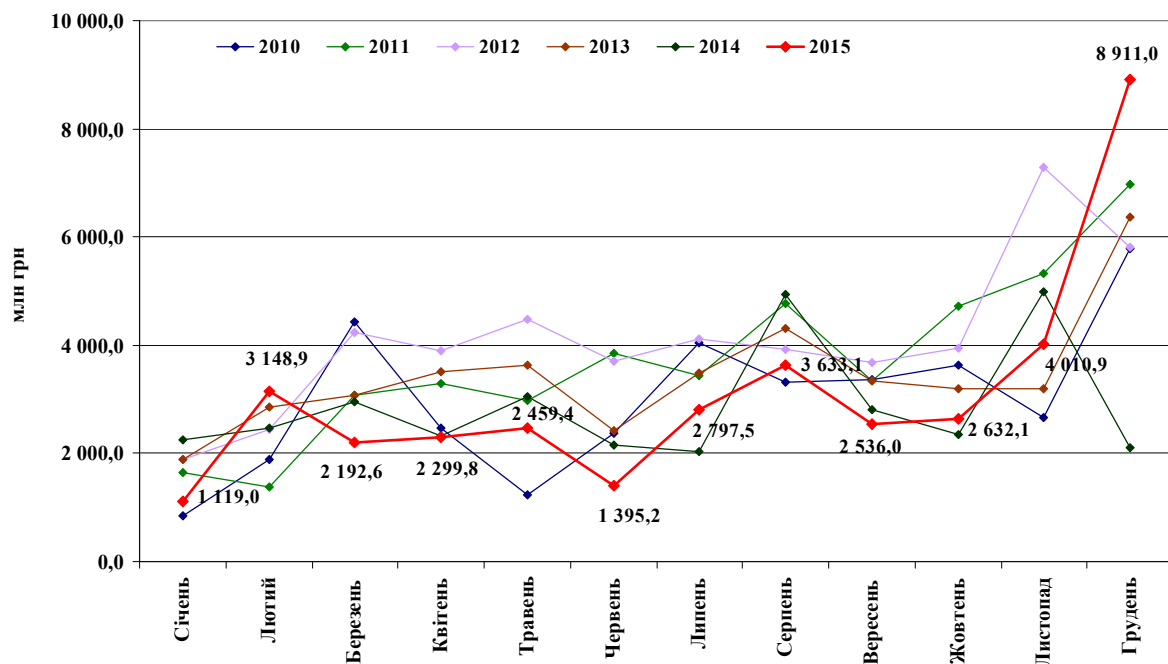
Графік 21

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на громадський порядок, безпеку та судову владу за 2010–2015 роки

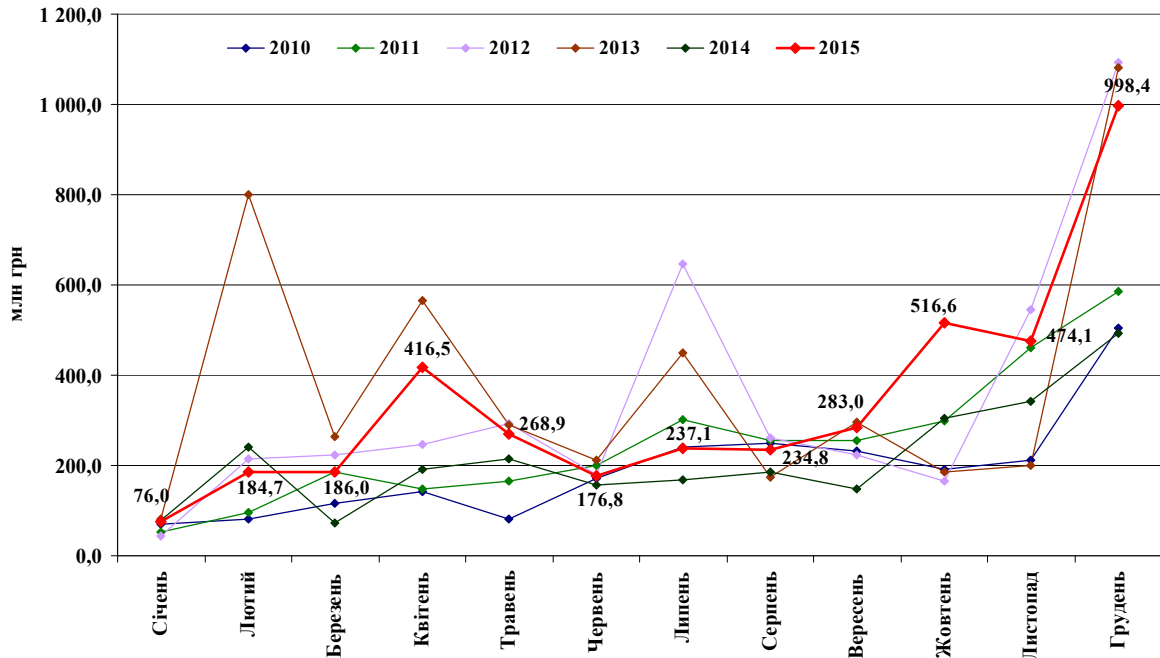
Графік 22

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на економічну діяльність за 2010–2015 роки

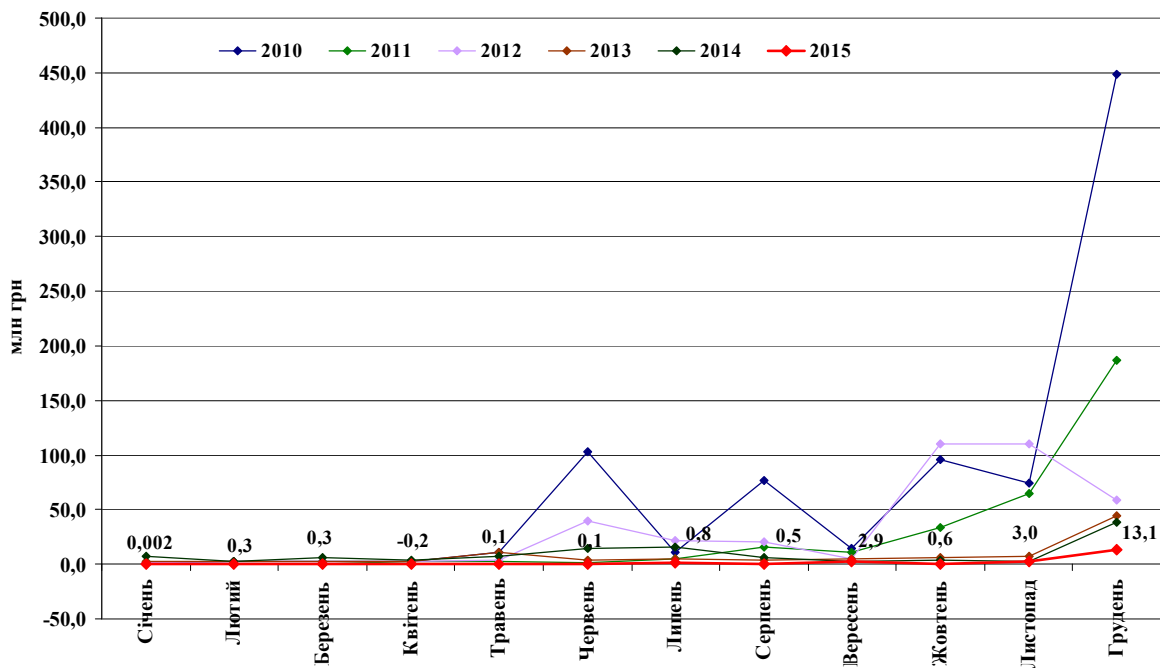
Графік 23

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на охорону навколишнього природного середовища за 2010–2015 роки

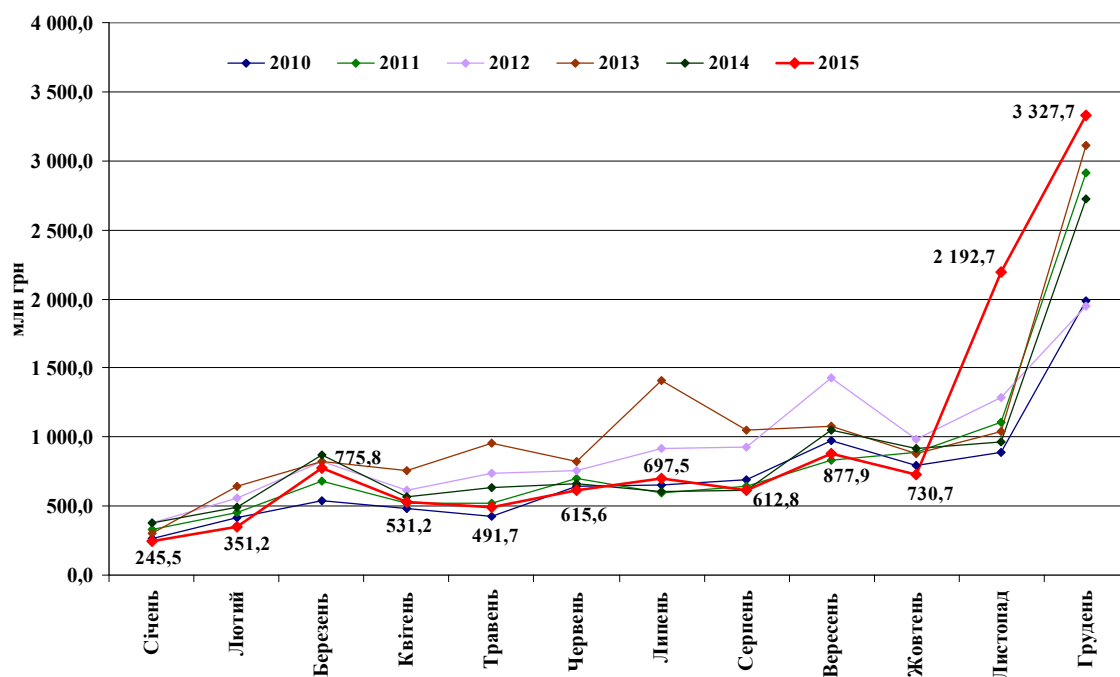
Графік 24

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на житлово-комунальне господарство за 2010–2015 роки

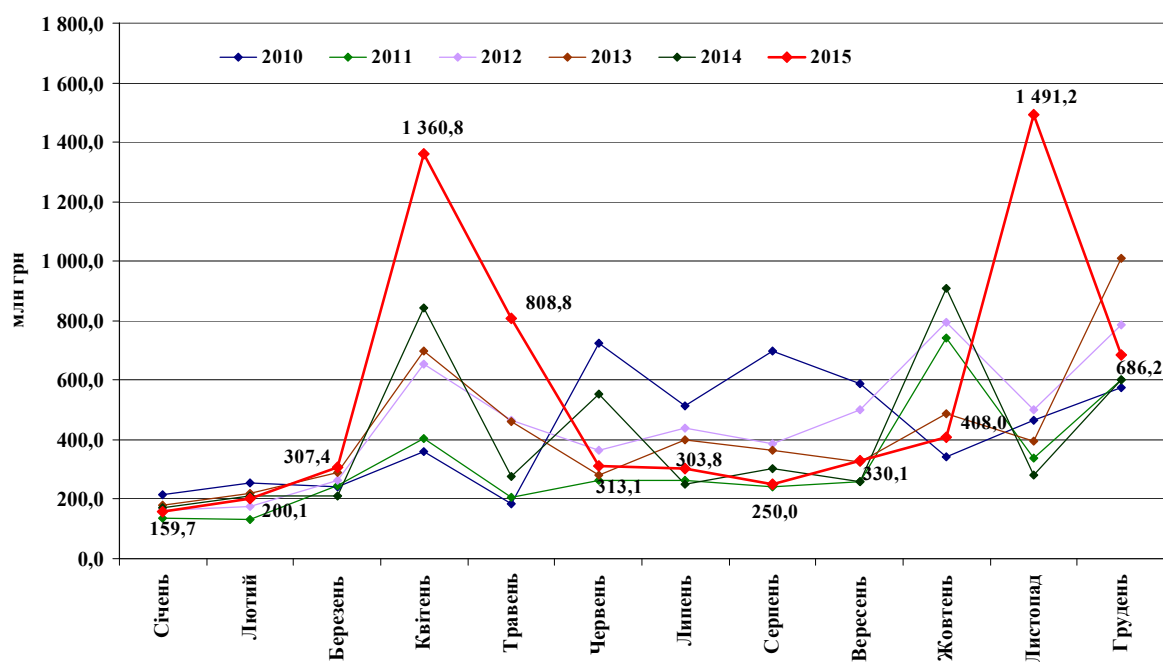
Графік 25

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на охорону здоров'я за 2010–2015 роки

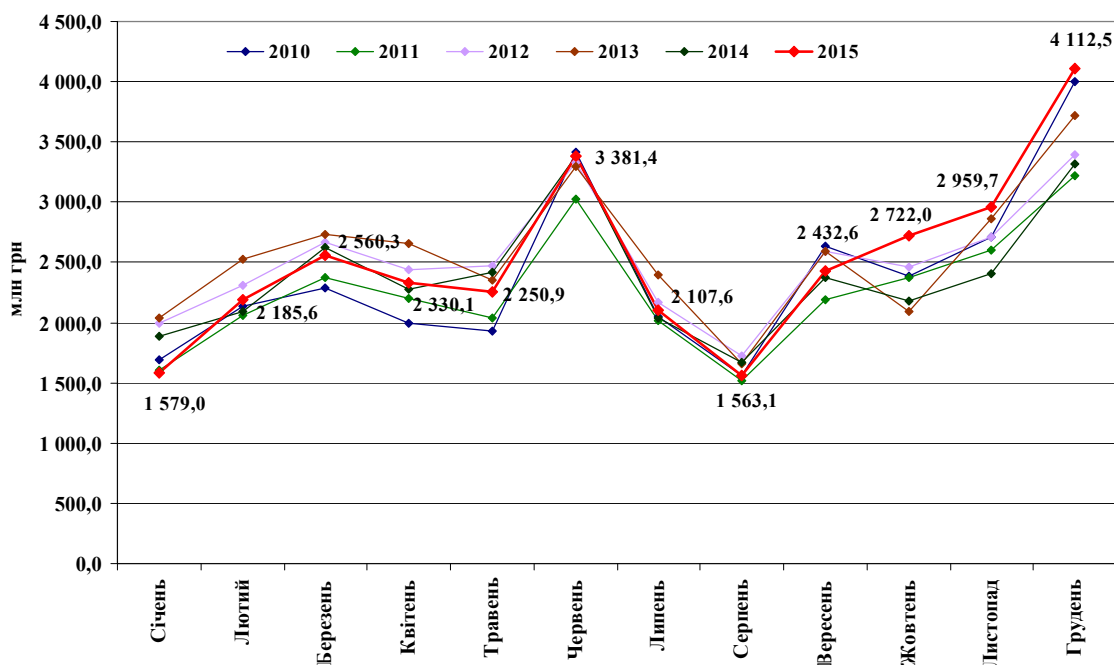
Графік 26

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на духовний та фізичний розвиток за 2010–2015 роки

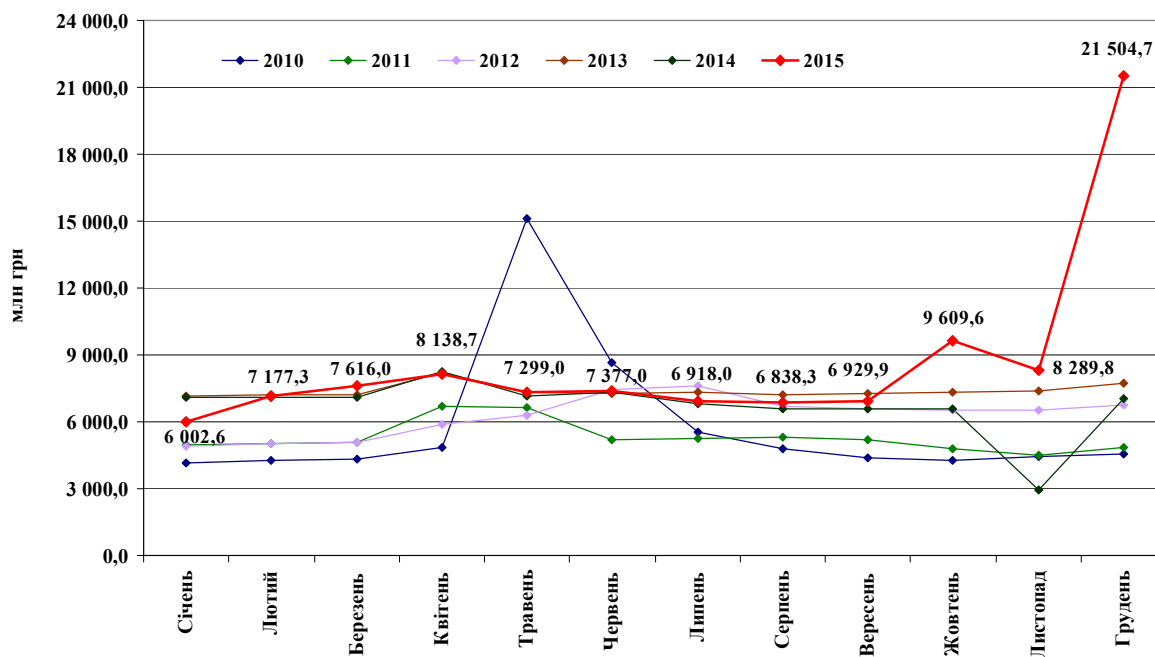
Графік 27

Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на освіту за 2010–2015 роки

Графік 28

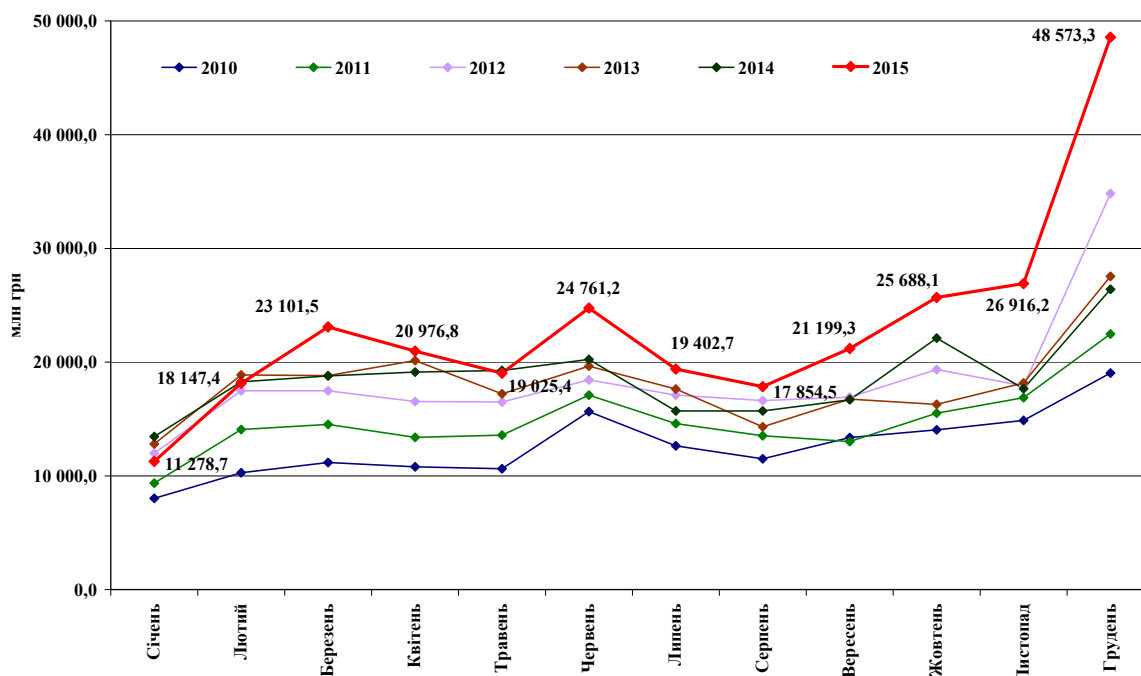
Динаміка щомісячних видатків державного бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення за 2010–2015 роки

Видатки місцевих бюджетів

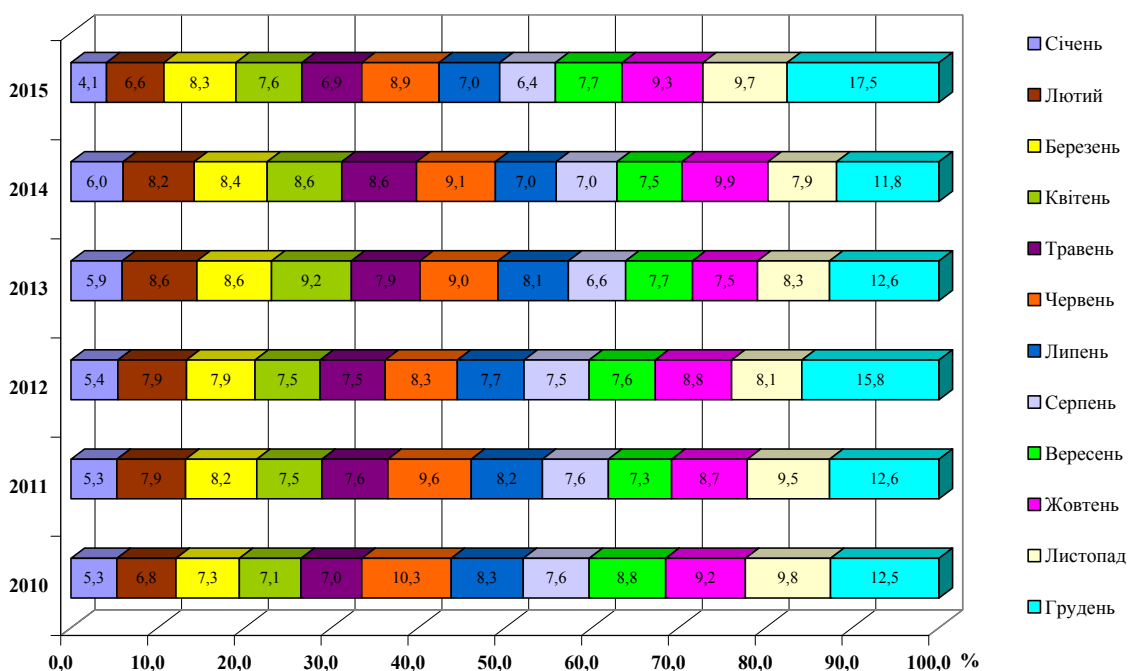
Графік 29

**Динаміка щомісячних видатків місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2010–2015 роки**

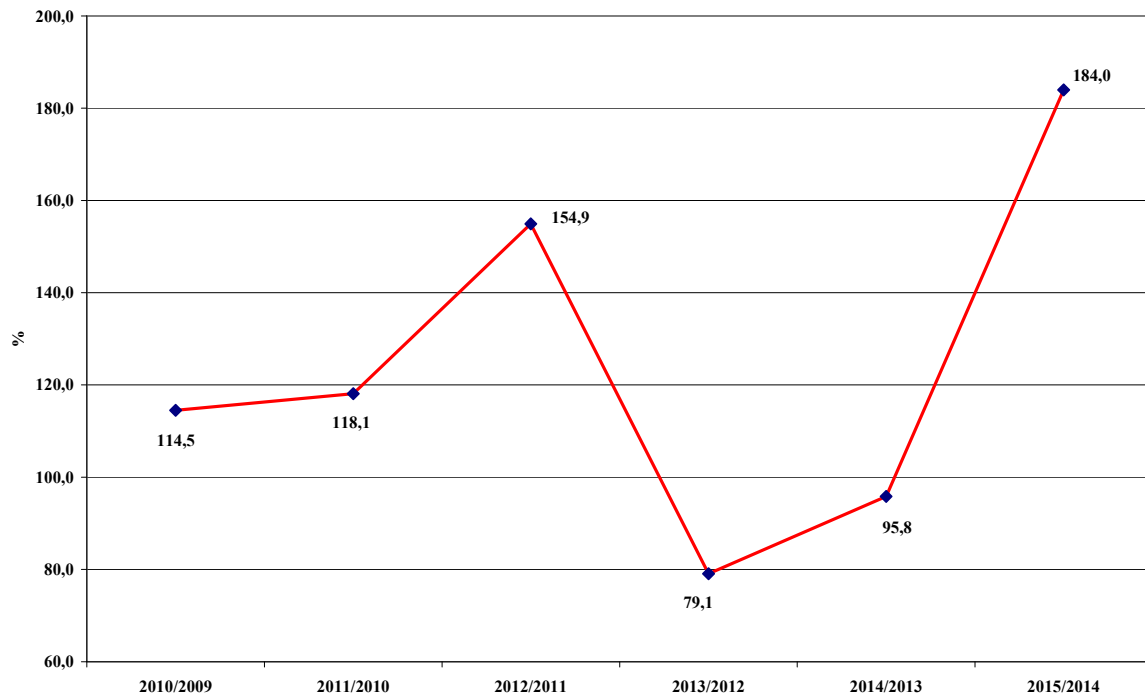
Діаграма 19

**Динаміка часток щомісячних видатків місцевих бюджетів
у річному обсязі за 2010–2015 роки**

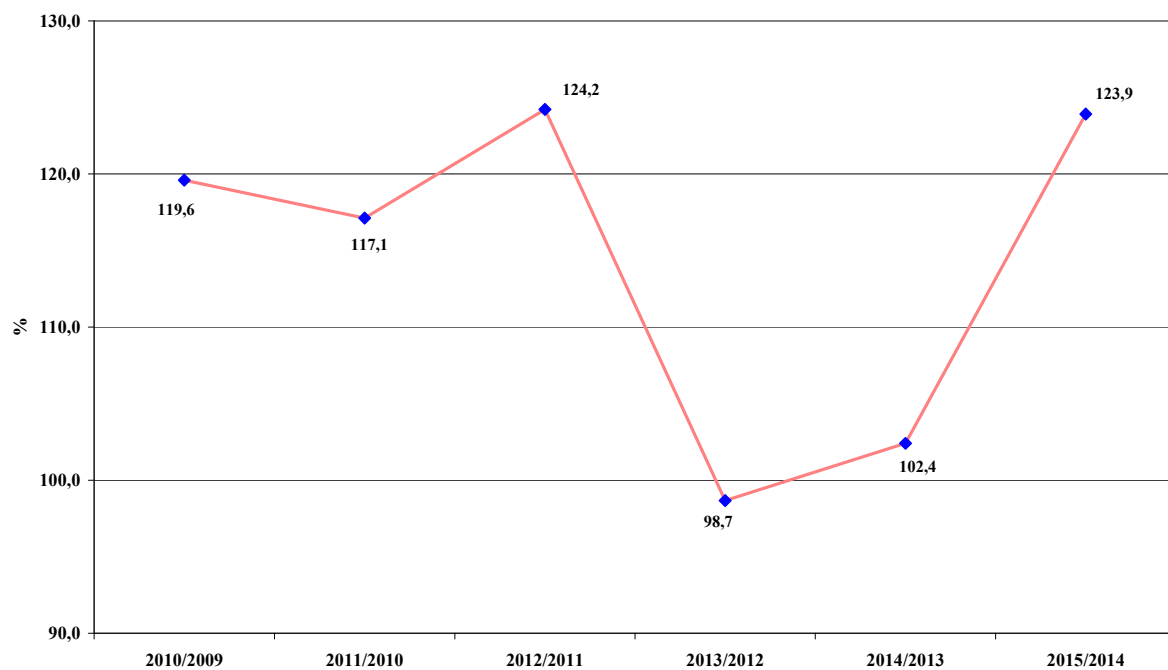
Графік 30

Динаміка темпу зростання видатків місцевих бюджетів за грудень 2010–2015 років

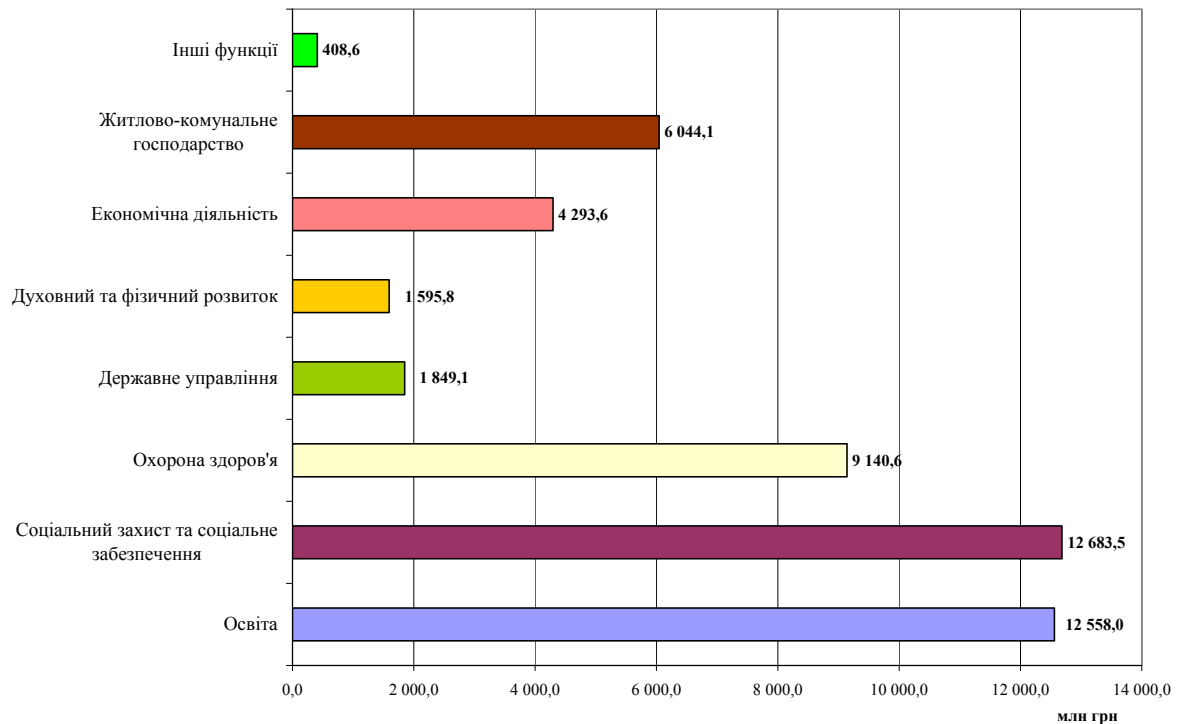
Графік 31

Динаміка темпу зростання видатків місцевих бюджетів за січень – грудень 2010–2015 років

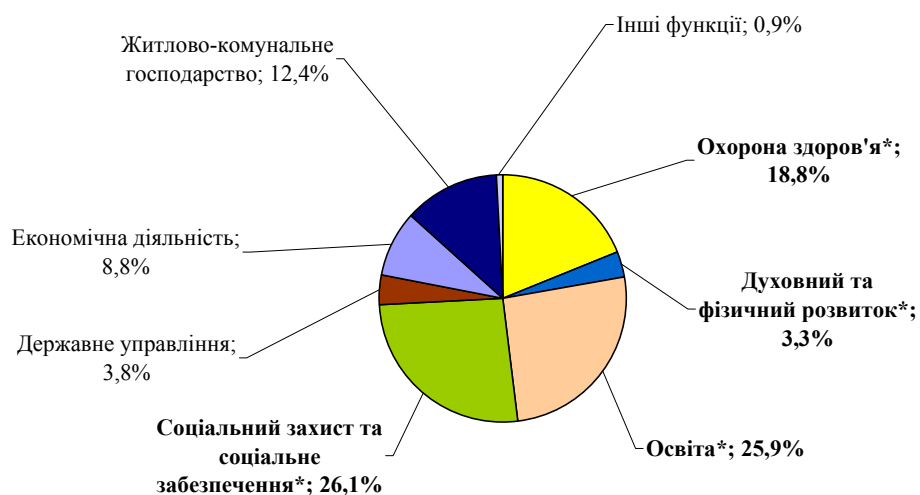
Діаграма 20

Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за грудень 2015 року

Діаграма 21

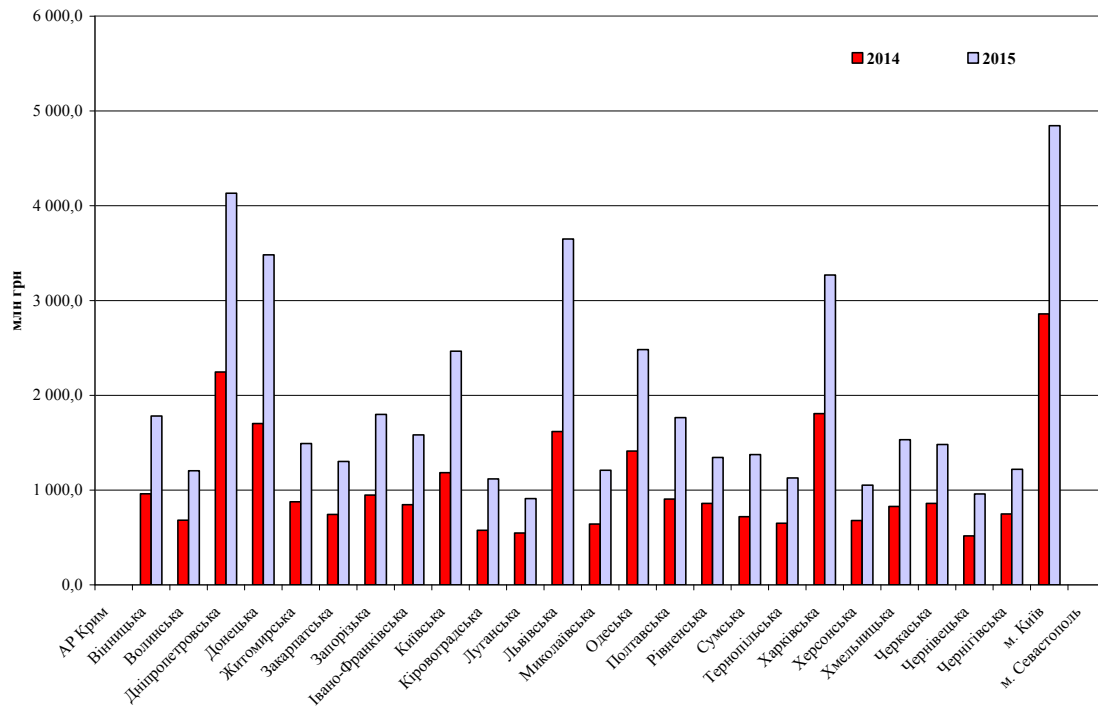
Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за грудень 2015 року

* Видатки на соціально-культурну сферу - 74,1%

Діаграма 22

Регіональний розподіл видатків місцевих бюджетів за грудень 2014–2015 років

Графік 32

Темпи зростання видатків місцевих бюджетів у розрізі регіонів за грудень 2015 року (щодо відповідного показника попереднього року)

